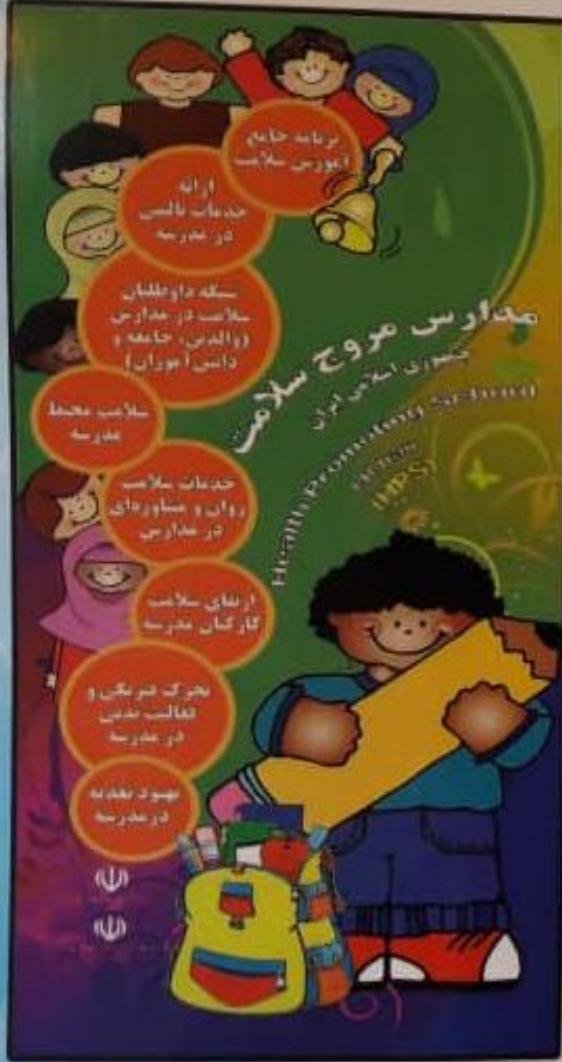

الله
الحمد
البِحْرَم

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

مکالمہ سلطنتی

دانشگاه آموزش پرورش
استان کیلان

کتاب کار

مدرسہ مروج سلامت

ارتعای سطح سلامت جامعه، ارungan مشارکت شناد را برای برنامه مدارس مروج سلامت می باشد.

کتاب کار

مدرسه مروج سلامت

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

عنوان : کتاب کار مدرسه مروج سلامت

پدیدآوران : واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۸

تاریخ نشر : تابستان ۱۳۹۸

تیراژ : ۹۰۰ نسخه

تهییه کننده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی

درمانی گیلان / معاونت بهداشتی

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

این مجموعه با توجه به تفاهم نامه جامع فی مابین وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص ارتقای سلامت دانش آموزان و به منظور یکسان سازی فرمت جمع آوری عملکرد اجرایی مدارس مروج سلامت تدوین شده است.

بی شک پیشرفت جامعه مرهون تلاش انسان های متعدد، مسئول و آگاهی است که داشته ها و یافته های خود را متعلق به همه جامعه می دانند و سعادت و پیشرفت خود را در سعادت و پیشرفت جامعه می بینند.

بدین وسیله از مدیران، مراقبین سلامت، رابطین بهداشتی و اولیاء مدارس مروج سلامت، کارشناسان تربیت بدنی و سلامت مناطق / نواحی آموزش و پرورش و مدیران ارشد این مجموعه و نیز مدیران و مسئولین شبکه های بهداشت و درمان، کارشناسان سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس، مدیران، مراقبین سلامت و بهورزان مراکز خدمات جامع سلامت شهرستان های تابعه استان گیلان و دیگر دست اندک کاران برنامه مدارس مروج سلامت، که تلاش و خدمات ارزنده آنان در راستای اجرایی شدن برنامه مدارس مروج سلامت و ارتقای سطح سلامت دانش آموزان به ثمر نشسته است تقدیر و تشکر می نماییم؛ امید است در فضای سروشار از صمیمیت و همدلی گامی موثر در سلامت جامعه برداریم.

فهرست مطالب

صفحه	
۱	- مدارس مروج سلامت :
۸	- وظایف کمیته شهرستان :
۹	- وظایف کمیته مدرسه :
۱۰	- زمان و نحوه تشکیل کمیته ها :
۱۱	- فرآیند ارزیابی و اعطای نشان به مدارس :
۱۱	- دستور العمل تکمیل ممیزی داخلی :
۱۷	- خط مشی سیستم مدیریت سلامت مدرسه :
۱۸	- چک لیست مدیریت :
۲۴	- چک لیست ممیزی داخلی :
۳۲	- چک لیست برنامه جامع آموزش بهداشت :
۳۷	- چک لیست ارائه خدمات بالینی در مدرسه :
۴۰	- چک لیست تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی در مدرسه :
۴۱	- چک لیست ارتقای سلامت کارکنان مدرسه :
۴۵	- چک لیست مشارکت والدین و جامعه :
۴۹	- صورتجلسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه :
۶۱	- فرم وضعیت ایمنی و بهداشت محیط مدرسه :
۶۹	- دستور العمل پایگاه تغذیه سالم :
۷۵	- فرم آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه :
۸۰	- چک لیست های ممیزی خارجی:
۹۰	- فرم ثبت مشکلات :

مدارس مروج سلامت

در جمهوری اسلامی ایران

Health Promoting School (HPS)

مقدمه

امروزه تامین سلامت مردم یکی از چالش های عمدۀ کشورها است. تغییر در شیوه زندگی و نابودی محیط زیست همه را تحت تاثیر قرار داده است. بیماری هایی مانند سرطان، بیماری های قلبی، دیابت و ایدز در حال افزایش هستند. بسیاری از این بیماری ها و اختلالات از طریق آموخته، ارتقاء سلامت و اقدام های حمایتی قابل پیشگیری است. کودکان و نوجوانانی که با آموزش کافی، رژیم غذایی متعادل، مکان سالم و امن برای بازی و تمرین و حمایت عاطفی برای رشد شخصیتی، تکامل می یابند برای مواجه با چالش های آینده زندگی آماده تر هستند.

یک جوان آگاه و مطلع، عزت نفس بالایی دارد. این جوان از سیگار، مواد مخدر و الکل دوری می جوید و توانایی حل مسئله در شرایط دشوار زندگی را دارا می باشد. ضروری است تا اطمینان حاصل شود که کودکان فرست و حمایت کافی برای پرورش رفتار سالم در محیط های حامی سلامت را دارند.

دانش آموزانی که شیوه زندگی سالم را می آموزند به احتمال زیاد در طول زندگی خود به آن پایبند خواهند بود. این تمام آن چیزی است که در مدارس مروج سلامت باید به آن توجه کرد" توانمند شدن و قابلیت تصمیم گیری و انتخاب".

رسالت

مدیریت سلامت محور در زمینه ارایه خدمت به نوجوانان و جوانان در راستای ارتقای کیفیت زندگی این گروه سنی با تأکید بر اقدامات پیشگیرانه منطبق با فرهنگ جامعه و متناسب با جنسیت مورد نظر و مشارکت همه جانبه ایشان، رسالت مدارس مروج سلامت می باشد. وظیفه اصلی ما ارایه استانداردهایی است که در تعامل با همه نهادهای متولی این گروه به دست می آید و برای هماهنگ سازی خدمات قابل ارایه در نظام سلامت برای این گروه مخاطب به طور مستمر پایش خواهد شد.

تعريف

HPS به منزله یک نظام برای ارتقای سلامت است که با مشارکت فعالانه اولیاء، مریبان و دانشآموزان و با رویکرد توانمند سازی دانشآموزان در زمینه مراقبت از خود، فرهنگ خود مراقبتی (Selfcare) و آموزش همسانان و همسالان، منجر به افزایش ظرفیت‌ها و توانمندسازی مردم در مورد سالم زندگی کردن، سالم کارکردن و آموزش با کیفیت خواهد شد.

فواید مدرسه مروج سلامت

- اعتماد به نفس، عزت نفس، ارتباطات و مهارت‌های ارتباطی برای رفاه و سلامت روانی حیاتی هستند.
- توانمندسازی دانشآموزان جهت اتخاذ تصمیم‌گیری‌های مهم در سلامت ضروری است.
- تشویق دانشآموزان به ورود در تصمیم‌گیری‌ها بسیار مهم است.
- زمینه یادگیری و تجربه در مدرسه دانشآموزان را برای دستیابی به سلامت کامل ایجاد می‌کند.
- به احتمال زیاد رفتارهای بهداشتی و ارزش‌های کسب شده در دوران کودکی و نوجوانی در طول زندگی ادامه پیدا می‌کند.

هدف کلی :

ترویج و استقرار مفاهیم ارتقای سلامت در بین دانشآموزان مدارس کشور از طریق استقرار نظام مدارس مروج سلامت

اهداف اختصاصی :

- توانمند سازی دانشآموزان، پرسنل، اولیاء و مریبان در زمینه مفاهیم ارتقای سلامت نوجوانان و جوانان و ساختار مدارس مروج سلامت
- ارائه خدمات سلامت در یک مجموعه ادغام یافته و ارتقای شاخص‌های آن در سطح کلیه مدارس کشور
- طراحی سیستم گردآوری و استفاده از حداقل داده‌ها برای جمع‌آوری شاخص‌ها و اطلاعات به منظور پایش، برنامه‌ریزی، ارزشیابی و رتبه‌بندی مدارس مروج سلامت در سطوح ملی و منطقه‌ای
- بهبود وضعیت بیماریابی و درمان دانشآموزان مبتلا به اختلالات و مشکلات سلامتی
- بهبود الگوهای تغذیه‌ای دانشآموزان
- پیشگیری از رفتارهای مخاطره‌آمیز سلامت در دانشآموزان
- بهبود شرایط فیزیکی و بهداشت محیط در مدارس
- افزایش مشارکت دانشآموزان، کارکنان، اولیاء و مریبان در زمینه ارتقای سلامت نوجوانان و جوانان و جامعه در قالب شکل‌گیری برنامه داوطلبان سلامت
- دستیابی به بهترین مدل و مکانیسم‌ها برای ایجاد شبکه‌های ملی و منطقه‌ای در کشورهای مدیترانه‌شرقی براساس شواهد و بهره‌گیری از تمامی نظریه‌ها
- مرور و تبادل اطلاعات حاصل از تجربه و موفقیت‌های بدست آمده در زمینه مدارس مروج سلامت در سطوح استانی، ملی و منطقه‌ای

چگونه مدرسه مروج سلامت داشته باشیم؟

برای رسیدن به مدرسه‌ای که ارتقا دهنده سلامت است و ما آن را مروج سلامت می‌نامیم، آگاهی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی برای موفقیت برنامه ضروری است. قابل ذکر است که برنامه و مواد آموزشی در بسیاری از مدارس

و به کجا می روید. با استفاده از تجربیات برنامه های قبلی برای
فعالیت های آینده بر نامه ریزی کنید. شما می توانید ضعف ها و قوت های
کار را بسنجید. انتقادات، نظرات و نتایج را به مدرسه پس خوراند دهید.
ساده ترین کار برای ارزیابی وضع موجود استفاده از چک لیست می باشد.
چک لیست می تواند شامل هر چیزی که در برنامه عملیاتی مدرسه هست باشد.

- موارد اثر بخش در برنامه مدارس مروج سلامت :**
- موارد زیر و نمونه های مشابه آن که برای موفقیت برنامه ضروری است
  - می تواند ما را در دستیابی به مدرسه مروج سلامت یاری نماید :
  - پشتیبانی هیئت مدیره مدرسه و همچنین حمایت جامعه
  - تعیین کمیته کاری یا هماهنگ کننده برای نظارت بر اجرا
  - داشتن برنامه های منطقه ای مناسب با الگوی کشوری
  - ارزیابی : به روز آوری اطلاعات و تنظیم برنامه عملیاتی و ثبت مسائل و ثبت مشکلاتی که در حین اجرای برنامه بوجود می آید.
  - منابع انسانی : تشکیل شبکه ذینفعان علاقمند، متعدد و مطلع در امر آموزش (بسیاری از افراد هیئت مدیره مدرسه و والدین مهارت ها و دانش خاصی دارند که می توان از آن استفاده نمود)
  - منابع مادی : منابع مختلفی که نیاز به هزینه فراوان هم ندارند، به تقویت و پیشبرد برنامه کمک می کنند (گیاهان، درختان، پوسترها و دیگر منابع که می تواند در زیبا سازی و سلامت محیط مدرسه مفید باشد، در عین حال اعضای جامعه مدرسه را آموزش دهد)

از گذشته جنبه ارتقا سلامت داشته است اما این میزان به حد ایده آل آن نرسیده است.

ارتقاء آگاهی :

- برگزاری جلسات اطلاع رسانی و معرفی برنامه برای والدین، معلمین و دانش آموزان، هیئت مدیره و افراد جامعه
- پخش برنامه ویدئویی مدارس مروج سلامت برای افزایش آگاهی عمومی
- تشکیل کمیته و انتخاب یک کمیته و یک رابط یا هماهنگ کننده در مدرسه برای چک کردن روز به روز برنامه های اجرایی در مدرسه
- القا روحیه مشارکتی در بین اعضای مدرسه

برنامه ریزی :

- برگزاری نشستی با حضور ذینفعان برای مشخص نمودن نیازهای سلامت و مشکلات موجود در مدارس
- ترسیم دورنمای مدارس مروج سلامت
- تدوین برنامه اجرایی برای ترسیم روند اجرایی کار با مشخص نمودن اهداف کوتاه مدت و بلند مدت و مشخص کردن شاخص ها با مکانیسم پایش و ارزشیابی مربوطه

اجرا :

اجرای برنامه با مشخص نمودن اهداف کوتاه مدتی که قابل دستیابی می باشند.

ارزیابی :

مقوله ای کاملاً الزامی است و به این ترتیب شما می دانید که چه می کنید

- ۰ آموزش توسط دانش آموزان و همسالان، مثل اجرا و توضیح مسایلی در زمینه پیشگیری از حوادث، مقررات ایمنی و یا واکسیناسیون
- ۰ تجربه مستقیم با بهره‌گیری از خود دانش آموز مثل اجرا و توضیح مسایلی در زمینه پیشگیری از حوادث، مقررات ایمنی و یا واکسیناسیون
- ۰ راهنمایی و آموزش فردی در مورد مسایلی که دانش آموز از مطرح شدن آن در جمع نگران می‌شود
- ۰ گردش علمی که در آن مردمیان و مراقبان و داوطلبان سلامت، مشکلات از طریق اجرای تئاتر و نمایش توسط آموزش دهنده، مانند چگونگی مسوک زدن دندان‌ها
- ۰ تشکیل نمایشگاه‌هایی در زمینه بهداشت دهان و دندان، کمک‌های اولیه و مقررات ایمنی
- ۰ استفاده از وسایل کمک آموزشی مثل تابلو، کارت، عکس و ....
- ۰ از طریق کنفرانس‌ها و بحث‌ها بدیهی است که برنامه آموزش سلامت مدارس را نمی‌توان در چارچوبی از مسایل شماره دار و مشخص محدود کرد بلکه باید بیشتر به نیازهای دانش آموز و زمینه‌های اجتماعی، مذهبی، فرهنگی جامعه، که رضایت منطقی وی را فراهم می‌کند اندیشید.

۰ فعالیتهای آموزشی : در مراحل اولیه برگزاری کارگاه‌هایی برای معرفی و حمایت از hps. شناسایی نیازهای آموزشی و برگزاری برنامه‌های آموزشی برای بالا بردن سطح آگاهی در مورد مطالب مختلف بهداشتی از جمله بیماری‌های آمیزشی، ایدز، مواد مخدر، سوء تغذیه و مزایای استفاده از شیوه‌های زندگی سالم و همچنین شناسایی کسانی که در توسعه hps نقش کلیدی دارند.

مبیان و داوطلبان می‌توانند برنامه‌های آموزشی در مدارس را به طور مختلف اجرا نمایند که متداول ترین آنها عبارتند از :

- ۰ آموزش با استفاده از فرسته‌های مناسب و ضمن برخورد با نمونه‌های عینی آن، که در این صورت تاثیر آموزش در ذهن دانش آموز بیشتر خواهد بود. آموزش در این زمان ضمن برخورد با نمونه‌های عینی می‌توان رعایت بهداشت فردی، حفظ بهداشت محیط کلاس و قسمت‌های مختلف مدرسه مورد بحث قرار داده و به دیرپایی آثارش در ذهن عینیت پذیر دانش آموز امیدوار بود. مثلاً دانش آموزی که بیمار هم کلاسی اش باشد بهتر معنی بیماری و آثار آن را متوجه می‌شود و به ذهن می‌سپارد تا دانش آموزی که به طور ذهنی از عوارض بیماری عفونی برایش صحبت می‌شود .
- ۰ استفاده از کتب و جزووهای آموزشی متناسب با نیازهای آموزشی دانش آموزان
- ۰ آموزش از طریق برنامه‌های سازمان یافته مثل مسابقه، تمرینات، نقاشی، خلاصه‌نویسی و تشکیل جلسات تحلیلی
- ۰ بحث کلاسی و آموزش دسته جمعی

مدارک و مستندات لازم در مدرسه مروج سلامت

- دستورالعمل اجرایی مدرسه مروج سلامت
- برنامه مدون آموزشی بر اساس نیازسنجی ویژه دانش آموزان ، کارکنان و اولیاء پرونده سلامت مدرسه
- آین نامه بهداشت محیط و ایمنی مدرسه
- دستورالعمل پایگاه تغذیه سالم
- دفتر معاینات دانش آموزان
- شناسنامه سلامت دانش آموزان
- شناسنامه سلامت کارکنان
- برنامه حضور و فعالیت های مشاور روانی اجتماعی
- دفتر ثبت وقایع روزانه و گزارشات
- جدول فعالیت های فوق برنامه
- دفتر گزارش روزانه فعالیت های بهداشتی
- منابع آموزشی مورد نیاز
- چک لیست ارزیابی مدرسه مروج سلامت
- فرم های خود ارزیابی مدرسه
- فرم صورت جلسات شورای بهداشتی
- آمار داوطلبین سلامت دانش آموزی (بهداشتیارن، پیشگامان)
- گزارش فعالیت های داوطلبین

فرم های گزارش موارد بیماری

- فرم و دستورالعمل تکمیل فرم گزارش حوادث

برنامه آموزشی و مراقبت کارکنان

- برنامه های جلب مشارکت

◦ نقشه موقعیت مدرسه با توجه به مراکز بهداشتی درمانی، مراکز فرهنگی، ورزشی، موقعیت های خطروناک و...

فهرست اسامی تیم سلامت مدرسه و گزارش فعالیت های آن

دستورات اجرایی :

◦ تدوین و ابلاغ دستورالعمل حوزه ستاد تا مدارس مجری

◦ تشکیل کمیته هماهنگی در استان / منطقه / مدرسه

◦ شناسایی و صدور ابلاغیه جهت اعضاء در سطح استان / منطقه / مدرسه

◦ اجرای مطلوب برنامه بر اساس دستورالعمل ارسالی در مدارس مجری

برنامه مروج سلامت

◦ تهیه و تدوین محتوای آموزشی جهت دانش آموزان، کارکنان و اولیاء

◦ برگزاری جلسات و اقدامات آموزشی (کارگاه) جهت توجیه اعضاء براساس

◦ اجزای ۸ گانه مدارس مروج سلامت

◦ جلب مشارکت درون بخشی و برون بخشی به ویژه دانشگاه علوم پزشکی

◦ استان و شهرداری

◦ نظارت بر اجرای برنامه مروج سلامت

◦ انتخاب مدارس مجری

- همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در تهیه و تامین و توزیع کتاب های آموزشی

ساختار و گردش کمیته های مدارس مروج سلامت

برای پیشبرد برنامه وسازمان دهی مدارس مروج سلامت به ساختاری نیاز داریم که به توسعه این مدارس و تحقق اهداف آن کمک نماید. این ساختار باید در سطح ملی، استانی، شهرستان و مدرسه بوجود آید. بدین منظور باید کمیته های مدارس مروج سلامت از سطح ملی تا سطح مدرسه تشکیل شود. اعضای این کمیته ها متشکل از کلیه افراد و سازمان های ذی نفع خواهند بود.

سطح ملی

کمیته ای مرکب از : (در وزارت آموزش و پرورش)

- قائم مقام تربیت بدنی و تندرستی یا نماینده قائم الاختیار ایشان
- مدیر کل دفتر سلامت
- رئیس سازمان نوسازی و تجهیز مدارس کشور
- کارشناس مسئول سلامت دفتر سلامت
- رئیس سازمان انجمان اولیاء و مریبان
- مدیر کل دفتر تربیت بدنی
- کارشناس مسؤول سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس
- مدیر کل دفتر تالیف کتب درسی

تعهدات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- تهیه و تامین پوستر / استند مدارس مروج سلامت
- تهیه و تامین تهیه و تامین کتاب های آموزشی اولیاء و مریبان
- تهیه و تامین کتاب های آموزشی رابطین بهداشت
- تهیه و تامین کتاب های آموزشی دانش آموزان تحت پوشش برنامه
- برگزاری کارگاه آموزشی و توجیهی استان های مجری
- تهیه و تامین نشان یا تندیس مدارس مروج سلامت
- تهیه و تامین بسته های آموزشی جهت کارکنان مدارس تحت پوشش برنامه

• تهیه و تامین شناسنامه سلامت کارکنان مدارس و دانش آموزان تحت پوشش برنامه

- تهیه و تامین پرونده سلامت مدرسه
- پیگیری، نظارت و پایش طرح
- همکاری در اجرای اختتامیه

تعهدات وزارت آموزش و پرورش

- ابلاغ دستورالعمل به استان های مجری
- همکاری در برنامه های آموزشی و توجیهی
- نظارت و پایش بر اجرای برنامه
- برگزاری کارگاه و جلسات توجیهی جهت مجریان طرح
- ابلاغ اعتبارات در راستای اقدامات برنامه به مدارس تحت پوشش و استان های مجری

(دروزارت بهداشت)

- معاون بهداشتی یا نماینده تام الاختیار ایشان
  - مدیر کل سلامت خانواده، جمعیت و مدارس
  - رئیس مرکز سلامت محیط و کار
  - رئیس اداره سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس
  - کارشناس مسئول سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس
  - کارشناس مسئول سلامت محیط و کار
  - کارشناس مسئول آموزش سلامت
  - کارشناس مسئول توسعه شبکه
  - سازمان های دیگر همکار
  - ذینفعان خارجی
  - اداره کل سلامت شهرداری
  - سازمان بهزیستی
  - شورای سیاست گذاری سلامت صدا و سیما
  - سازمان ملی جوانان
  - سطح استانی
  - کمیته ای مرکب از ذی نفعان
  - در سازمان آموزش و پرورش
  - معاون پرورشی و تربیت بدنی یا نماینده تام الاختیار ایشان (دبیر کمیته)
  - معاون آموزشی یا نماینده تام الاختیار ایشان
- دروزارت بهداشت**
- رئیس گروه سلامت
  - رئیس گروه تربیت بدنی
  - کارشناس مسؤول انجمان اولیا و مریبان
  - کارشناس مسئول سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس
  - **(در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ، درمانی)**
  - معاون بهداشتی یا نماینده تام الاختیار ایشان(رئیس کمیته)
  - کارشناس مسئول سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس
  - کارشناس مسئول آموزش سلامت
  - کارشناس مسئول سلامت محیط و کار
  - ذینفعان خارجی**
  - مسئولین استانداری
  - شورای تامین بهداشت استان
  - وظایف کمیته استانی**
  - نیاز سنجی در سطح استان و تعیین امکانات موجود در سطح استان به منظور آمادگی برای اجرای برنامه و ارائه گزارش های لازم به کمیته ملی
  - اخذ سیاست ها، برنامه ها و دستورالعمل ها از کمیته ملی و ابلاغ به کمیته های شهرستانی
  - توزیع و تخصیص اعتبارات در سطح استان
  - توزیع منابع و محتوا آموزشی
  - اخذ نقطه نظرات و بازخوردها از کمیته های شهرستانی و ارائه پیشنهاد ها . نظرات به کمیته ملی
  - بررسی مشکلات موجود و برنامه ریزی برای رفع آنها در سطح استان

وظایف کمیته شهرستانی

- نیاز سنجی و تعیین امکانات و مشکلات موجود در سطح شهرستان
- اخذ سیاست ها، برنامه ها و دستورالعمل ها از کمیته استانی و ابلاغ به کمیته های مدارس
- اخذ نقطه نظرات و باز خوردها از کمیته های مدارس و ارائه پیشنهاد ها و نظرات به کمیته استانی
- تعیین مدارس مجری در سطح شهرستان
- برآورد هزینه ها در سطح شهرستان
- بررسی مشکلات موجود و برنامه ریزی برای رفع آنها در سطح شهرستان
- طراحی و اجرای برنامه های آموزشی و تربیتی در سطح شهرستان
- مشارکت در بازنگری و تدوین شرح وظایف و آیین نامه اجرایی مدارس مجری برنامه و ضوابط اعطای نشان
- برنامه ریزی و اجرای دوره ها و کارگاه های آموزشی در سطح شهرستان و در صورت نیاز اجرای آموزش ها برای کمیته مدارس
- پایش و ارزشیابی مدارس مجری طرح (ممیزی خارجی) و اعلام رتبه مدارس به کمیته استانی
- تشکیل تیم ممیزی خارجی (اعضای نیم ممیزی خارجی عبارتند از کارشناسان مرکز بهداشت شهرستان شامل : کارشناسان سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس - آموزش سلامت - بهبود تغذیه - سلامت محیط و کار - میانسالان - مرکز مدیریت بیماری ها که بنا به نیاز و صلاحیت کمیته شهرستانی قابل تغییر می باشد)
- هدایت، نظارت و پایش و ارزشیابی برنامه در سطح شهرستان
- نظارت بر حسن اجرای برنامه در سطح مدارس و در صورت نیاز ارائه

تولید منابع و محتوای آموزشی

- طراحی و اجرای برنامه های آموزشی و تربیتی در سطح استان
- برنامه ریزی دوره ها و کارگاه های آموزشی در سطح استان و در صورت نیاز اجرای آموزش ها برای کمیته های شهرستانی
- نظارت بر حسن اجرای برنامه در سطح شهرستان ها
- آموزش به ممیزان داخلی و خارجی در سطح شهرستان
- هدایت، نظارت و پایش و ارزشیابی برنامه در سطح استان
- اخذ گزارش نتایج ممیزی های داخلی و خارجی و رتبه بندی مدارس و اعلام آن به کمیته ملی
- همکاری و پیگیری رفع مشکلات ایمنی، سلامت محیط و نواقص مشاهده شده در مدارس از طریق مرکز بهداشت و اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان
- ارسال گزارش جلسات و عملکرد به سطح بالاتر
- انجام سایر اموری که بر حسب مورد از طرف کمیته ملی اعلام می گردد.

سطح شهرستانی

کمیته ای مرکب از ذی نفعان مطابق با کمیته استانی
ذینفعان خارجی

- مسئولین فرمانداری
- شورای تامین بهداشت شهرستان
- مسئولین کانون های فرهنگی، هنری (مساجد، شهرداری و ....)

کارکنان و دانش آموزان مدرسه را جهت ترویج مفهوم مدارس
مرrog سلامت آماده می کند.

فعالیت تیم مدرسه شامل موارد زیر خواهد بود :

- مدیریت در توسعه و ایجاد یک دیدگاه مشترک و تدوین یک برنامه عملیاتی
- تهیه برنامه زمانبندی برای اجرای برنامه
- اجرای برنامه مطابق برنامه عملیاتی و زمانبندی
- طراحی شیوه نظارت بر فعالیت های انجام شده از برنامه عملیاتی و تعیین مسئولیت ها برای اجرای فعالیت ها به طور آشکار
- تهیه گزارش فعالیت های انجام شده
- تشریح وظایف و توقعات اعضای تیم و نیز زمان برگزاری جلسات
- هدایت یا هماهنگی در جهت ارایه روش های ارائه اطلاعات به کارکنان مدرسه و اعضای جامعه و برنامه ریزی و اجرای دوره های آموزشی برای دانش آموزان، اولیا و کارکنان
- برقراری ارتباط با کارکنان بخش آموزش و بهداشت و درمان به طور ایده آل
- تیم سلامت مدرسه بین ۸ و ۱۴ عضو دارد.

وظایف کمیته مدرسه^۴

- تدوین و تعهد خط مشی سلامت مدرسه توسط مدیر مدرسه و نصب آن در محل های قابل دید در مدرسه
- برآورد و پیگیری تامین منابع آموزشی
- برآورد نیاز های بهداشتی مدرسه
- کمک به تعیین موضوعات بهداشتی که برای مدرسه از اولویت برخوردارند
- برآورد هزینه های سالانه
- ارتباط با شوراهای محلی و سایر افراد جامعه همکاری در جهت جلب مشارکت جامعه

مشاوره های فنی به مدارس مجری برنامه

همکاری و پیگیری رفع مشکلات اینمنی، سلامت محیط و نواقص مشاهده شده در مدارس از طریق مرکز بهداشت و اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس شهرستان

- ارسال گزارش جلسات و عملکرد به سطح بالاتر
- انجام سایر اموری که بر حسب مورد از طرف کمیته استانی اعلام می گردد.

سطح مدرسه

کمیته سلامت مدرسه مرکب از :

- مدیر مدرسه یا معاون مدرسه (رئیس کمیته)
- مریبی بهداشت یا رابط سلامت مدرسه (دبیر)
- مریبی پرورشی مدرسه
- نمایندگان معلیین مدرسه
- منتخب داوطلبان سلامت
- نمایندگان دانش آموزان یا شورای دانش آموزی مدرسه
- مسئول بوفه و تهیه و توزیع مواد غذایی
- نماینده شوراهای محلی
- نماینده انجمن اولیا و مریبان

• رئیس یا نماینده مرکز بهداشتی درمانی که مدرسه را تحت پوشش دارد.
توجه : اعضا کمیته مدرسه با نظر و صلاحیت رئیس کمیته مدرسه و کمیته شهرستانی و با توجه به نیازهای بهداشتی و ماهیت جامعه قابل افزایش است.
این تیم رهبری و هدایت فعالیت های سلامت را در مدرسه به عهده دارد و

- کمک به افزایش ارتباط بین مدرسه و برنامه های مرکز بهداشتی، درمانی
  - نظارت بر اجرای برنامه مراقبت های سلامت کارکنان
  - همکاری و پیگیری رفع مشکلات ایمنی، سلامت محیط و نواقص مشاهده شده در مدارس از طریق کمیته های شهرستانی
  - برداشتن گام هایی به منظور ارتقای ایمنی و امنیت مدرسه مانند نرده کشی و تعیین انتظامات
  - تهیه گزارش و تشویق اعضا به ادامه کار
  - ارسال گزارش جلسات به سطح بالاتر
  - انجام سایر اموری که بر حسب مورد از طرف کمیته شهرستانی اعلام می گردد
- زمان و فحوه ی تشکیل جلسات کمیته ها**
- زمان تشکیل جلسات
- کمیته کشوری هر ۶ ماه یکبار (حداقل ۲ بار در طول سال تحصیلی)
  - کمیته های استانی هر ۳ ماه یکبار (حداقل ۴ بار)
  - کمیته های شهرستانی هر ۲ ماه یکبار (حداقل ۶ بار)
  - کمیته های مدرسه هر ماه یکبار (حداقل ۹ بار)
- توجه : در صورت نیاز تعداد جلسات کمیته ها افزایش خواهد یافت.
- فحوه ی تشکیل جلسات**
- کمیته ها باید حداقل با تعداد نصف بعلاوه یک نفر تشکیل گردد
  - رئیس و دبیر کمیته باید در جلسات حضور داشته باشند
  - در هر سطح رئیس و دبیر کمیته با ابلاغ مقام بالاتر انتخاب می گردد. بدین ترتیب که رئیس کمیته استانی با ابلاغ رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و دبیر کمیته استانی با ابلاغ رئیس اداره کل آموزش و پژوهش

- بررسی مشکلات موجود و برنامه ریزی برای رفع آنها در سطح مدرسه
- تصمیم گیری در مورد روشهای رهبران جامعه و دولت می توانند از آن طریق مدارس را به مکان های سالم تر و امن تر مبدل سازند مانند ساختن توالث های بهداشتی، کاهش تردد وسایل نقلیه در جاده ها و خیابان های مجاور مدرسه، جمع آوری زباله ها و برطرف کردن سایر آنودگی ها
- بررسی مشکلات بهداشتی موجود در سطح محله و برنامه ریزی برای رفع آنها از طریق جلب مشارکت جامعه
- ارایه پیشنهاد برای بازنگری و تولید منابع و محتواهای آموزشی
- برنامه ریزی فعالیت های داوطلبانه
- تشکیل تیم ممیزی داخلی مدرسه متشكل از مراقب سلامت / رابط بهداشت مدرسه، نماینده معلمان و کارکنان، نماینده اولیاء دانش آموزان و نماینده دانش آموزان
- یک نفر از افراد تیم باید به عنوان سر ممیز انتخاب شود
- کلیه اعضا تیم باید از طرف مدیر مدرسه ابلاغ داشته باشند
- برنامه ریزی برای انجام دوره ای ممیزی داخلی
- همکاری با ممیزان خارجی
- نظارت بر اجرای برنامه های ارایه خدمات و مراقبت های سلامت و آموزش سلامت در سطح مدرسه
- برگزاری نمایشگاه، بسیج، مسابقات، نمایش و ... با موضوعات سلامت و طراحی دوره های آموزشی و تفریحی در سطح مدرسه
- برنامه ریزی برای مشارکت داوطلبان در برنامه های ملی و محلی سلامت

- لازم در ممیزی خارجی نهایی وابسته است.
- مدارسی که امتیاز ۱۰۰ را کسب می کنند علاوه بر دریافت لوح ۵ ستاره، از امتیاز ویژه ای نیز برخوردار خواهند شد.
  - کسب حداقل ۵۵٪ امتیاز ها در هر بخش نیز ضروری است، به این معنی که :
  - در ممیزی خارجی حداقل امتیاز کسب شده در بخش مدیریت مدرسه ۳ می باشد.
  - همچنین مدرسه باید در بخش برنامه جامع آموزش سلامت حداقل ۶، در بخش ارائه خدمات بالینی در مدرسه حداقل ۹، در بخش سلامت محیط مدرسه حداقل ۱۲، در بخش بهبود تغذیه در مدارس حداقل ۶، در بخش تحرك فیزیکی و فعالیت بدنی در مدارس حداقل ۳، در بخش ارتقای سلامت کارکنان حداقل ۴، در بخش خدمات سلامت روان و مشاوره ای در مدارس حداقل ۶ و در بخش مشارکت والدین و جامعه در برنامه های سلامت در مدرسه و شبکه داوطلبان سلامت دانش آموزان نیز حداقل ۶ امتیاز کسب کرده باشد.
  - مدارسی که موفق به کسب حداقل ۵۵ درصد امتیاز نشده اند اما با تلاش توانسته اند پیشرفت قابل ملاحظه ای داشته باشند تشویق نامه ای به امضا مدیر شبکه بهداشت و درمان شهرستان و رئیس آموزش و پرورش شهرستان دریافت خواهند کرد.

دستورالعمل تکمیل ممیزی داخلی

برنامه جامع آموزش سلامت در مدرسه

- وجود یک برد که در آن عنوانین آموزشی که در مدرسه آموزش داده می شود مشخص باشد ۱ امتیاز، وجود استند، پوستر یا مانند آن که نشان دهد مدرسه در راستای ارتقای سلامت و اهداف مدرسه مروج سلامت فعالیت دارد ۱ امتیاز در غیر اینصورت امتیاز صفر(جمع ۲ امتیاز)
- برگزاری جلسه توجیهی برای دانش آموزان ۱، معلمان، کارکنان ۱ با حضور کارشناسان بهداشت مدارس شهرستان (۲ امتیاز)

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوچوانان، جوانان و مدارس

استان برای این سمت انتخاب می گردد همچنین رئیس کمیته شهرستانی با ابلاغ مدیر شبکه بهداشت و درمان شهرستان و دبیر کمیته شهرستانی با ابلاغ رئیس سازمان آموزش و پرورش شهرستان انتخاب خواهند شد.

فرآیند ارزیابی و اعطای نشان به مدارس

بعد از انتخاب مدارس، چک لیست ممیزی داخلی در اختیار مدرسه قرار داده خواهد شد. این چک لیست توسط تیم ممیزی مدرسه تکمیل و نتیجه به کمیته شهرستانی / منطقه ای اطلاع داده می شود.

این کمیته موظف است چک لیست را بررسی و اولين ممیزی خارجی را با استفاده از چک لیست های مربوطه انجام و به مدرسه فرست دهد تا برای رفع مشکلات اقدام نمایند. پس از آن مجدداً ممیزی خارجی نهایی و در صورت کسب امتیاز لازم شد. پس از انجام ممیزی خارجی نهایی و در صورت کسب امتیاز ۵۵ حداقل امتیاز از ۱۰۰ امتیاز کل، مدرسه به عنوان مروج سلامت شناخته شده و به ترتیب زیر رتبه بندی خواهد شد. در تمام مراحل فوق دو طرف باید با یکدیگر همکاری نموده و در تعامل باشند.

۹۱-۱۰۰	مدرسه مروج سلامت ۵ ستاره
۸۲-۹۰	مدرسه مروج سلامت ۴ ستاره
۷۳-۸۱	مدرسه مروج سلامت ۳ ستاره
۶۴-۷۲	مدرسه مروج سلامت ۲ ستاره
۵۵-۶۳	مدرسه مروج سلامت ۱ ستاره

توجه :

- این فرآیند هر سال تکرار خواهد شد و اعطای مجدد نشان به کسب امتیاز

• وجود حداقل یک نفر فرد آموزش دیده برای انجام کمکهای اولیه مطابق مقررات بهداشت حرفه ای ۱ امتیاز و عدم وجود صفر امتیاز (جمع ۱ امتیاز)

• پیگیری کامل موارد ارجاع شده در انتهای هر فصل مطابق دستورالعمل ۲ امتیاز، ناقص ۱ امتیاز و عدم اجرا صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

• وجود اتفاق بهداشت با تجهیزات کامل مطابق ماده ۲۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس ۲ امتیاز، تجهیزات ناقص ۱ امتیاز و عدم وجود صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

• وجود مراقب سلامت یا رابط بهداشت در مدرسه به طور منظم و یا با برنامه تعیین شده بر اساس آئین نامه اجرایی تامین، حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش آموزان حداقل ۳ روز در هفته ۲ امتیاز، کمتر از ۳ روز امتیاز ۱ و عدم وجود صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

• وجود پرونده سلامت مدرسه تکمیل شده مطابق دستورالعمل ۲، ناقص ۱ و عدم تکمیل صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

سلامت محیط در مدرسه (مطابق آئین نامه بهداشت محیط مدارس)

توضیح: فرم وضعیت ایمنی و بهداشت محیط مدرسه پیوست می باشد.

• اگر مکان و فضای مدرسه از نظر محل احداث، مساحت زمین، نقشه ساختمانی و... مناسب است، مطابق ماده ۱-۳، ۱۶، ۱۷ و ۳۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس (ردیف ۱-۳، ۱۷، ۲۱، ۳۱-۳۳، ۲۱، ۷۴) فرم وضعیت ایمنی و بهداشت محیط مدرسه (۲ امتیاز)

• اگر دیوارها، کف، سقف، ابعاد کلاس ها، آزمایشگاه و ... مناسب است، مطابق ماده ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس (ردیف ۲۰-۱۸ و ردیف ۲۲، ۶۸، ۳۴، ۲۲)

• اگر آب مصرفی مورد تایید بهداشت محیط محل باشد (مطابق ماده ۱۹ آئین نامه

• وجود مطالب و منابع آموزشی مرتبط با سلامتی در قالب بروشور و پمپلت یا نصب تراکت و پوستر آموزشی و فیلمهای آموزشی برای هر جزء از اجزای ۸ گانه مدارس مروج سلامت ۵/۰ امتیاز (جمع ۴ امتیاز)

• اجرای حداقل دو فعالیت بهداشتی طبق تقویم مناسبت های بهداشتی ۱، یک فعالیت ۵/۰ امتیاز و عدم اجرا صفر امتیاز (جمع ۱ امتیاز)

• ارائه دو شیوه ی آموزش های بهداشتی برای دانش آموزان و دو شیوه ی آموزشی برای معلمان و کارکنان ۴، یک شیوه ی آموزشی برای هر کدام ۲ امتیاز و عدم اجرا صفر امتیاز (جمع ۴ امتیاز)

ارائه خدمات بالینی در مدرسه

• وجود شناسنامه سلامت برای بیش از ۹۰٪ دانش آموزان ۲، بین ۵۰ تا ۹۰٪ یک امتیاز و زیر ۵۰٪ صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

• واکسیناسیون ۱۰۰٪ دو امتیاز، بین ۹۰ تا ۱۰۰٪ یک امتیاز و زیر ۹۰٪ صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

• غربالگری و ارجاع کامل موارد در انتهای هر فصل مطابق دستورالعمل ۲، ناقص ۱ و عدم اجرا صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

• وجود جعبه کمک های اولیه که بطور کامل مطابق مقررات بهداشت حرفه ای است باشد (ردیف ۱۲۹ و ۱۳۰ فرم وضعیت ایمنی و بهداشت محیط مدرسه) ۲ امتیاز، وجود جعبه کمک های اولیه که بطور کامل مطابق مقررات بهداشت حرفه ای نیست ۱ امتیاز و عدم وجود جعبه کمک های اولیه صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

- ۰ اگر محيط مدرسه از نظر وسائل اطفاء حريق، راه های فرار، اصول طراحی سازه های ايمني و ... ايمن باشد ۲ امتياز (مطابق ماده ۲۴ آئين نامه بهداشت محيط مدارس RIDIF ۶۴-۶۰، ۱۰۸-۱۰۹، ۱۲۶-۱۱۲، ۱۲۷-۱۲۸، ۱۳۳-۱۳۴، ۱۳۴-۱۳۵ فرم وضعیت ايمني و بهداشت محيط مدرسه - وسائل اطفاء حريق دارای تاریخ معتبر شارژ، به تعداد کافی وجود داشته باشد و كارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسائل را داشته باشند- تابلو برق، کلید و پریزهای برق سالم و دارای حفاظ مناسب باشد- حداقل دو راه فرار برای موقع اضطراری در هر ساختمان وجود و داشت آموزان به راحتی به آن دسترسی داشته باشند - زنگ خطر به منظور استفاده در شرایط اضطرار وجود داشته و محل فرار اضطراری داشت آموزان با علامت ویژه مشخص گردیده باشد.

۰ وجود سطل زباله کافی در کلاس ها به تناسب مساحت هر کلاس و در سایر قسمت ها و دفع بهداشتی زباله ۱ امتياز (مطابق ماده ۲۵ آئين نامه بهداشت محيط مدارس RIDIF ۶۶-۶۵ فرم وضعیت ايمني و بهداشت محيط مدرسه- زباله دان بهداشتی درب دار، ضدزنگ، با ظرفیت و تعداد مناسب و با کیسه زباله در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد و زباله ها روزانه و به موقع جمع آوري و دفع گردد)

۰ رعایت ايمني و اقدامات پیشگیری از حوادث ۲ امتياز (پله ها، بالکن / تراس، وسائل اعلام و اطفاء حريق، حوض و..... مطابق ماده ۹ تا ۱۵ آئين نامه بهداشت محيط مدارس و مطابق با مقررات بهداشت حرفة اي- RIDIF ۳۰-۲۳، ۵۹-۶۷، ۷۱-۷۲، ۱۰۲-۱۰۳، ۱۲۳-۱۲۱، ۱۳۸-۱۳۶، فرم وضعیت ايمني و بهداشت محيط مدرسه RIDIF ۳۰-۲۳ نيم امتياز، ۱۱۰-۱۱۷، ۱۱۸-۱۱۹، ۱۲۱-۱۲۳، ۱۳۸-۱۳۶ نيم امتياز، ۱۱۷-۱۱۸، ۱۱۹-۱۱۷ نيم امتياز و ۱۲۱-۱۲۲، ۱۳۸-۱۳۶ نيم امتياز)

۰ پاکيزگی و تمیزی محيط مدرسه ۲ امتياز، مطابق با ماده ۲ و ۳۱ آئين نامه بهداشت محيط مدارس و مقررات بهداشت حرفة اي (RIDIF ۱۶-۷۳، ۸۰-۷۶، ۱۲۰، فرم وضعیت ايمني و بهداشت محيط مدرسه RIDIF ۰/۲۵ نيم امتياز و ۰/۲۵ هر کدام ۲۵ نيم امتياز)

۰ فضای سبز به ازاي هر دانش آموز ۰/۵ متر مربع ۱ امتياز، كمتر از آن ۰/۵ امتياز و فقدان فضای سبز مسفر امتياز، مطابق ماده ۳۰ آئين نامه بهداشت محيط مدارس

بهداشت محیط مدارس RIDIF ۴۱-۳۵ فرم وضعیت ايمني و بهداشت محیط مدرسه ۱/۵ امتياز، حجم آب مورد استفاده مناسب با تعداد دانش آموزان باشد (حداقل ۱۵ لیتر در روز برای هر دانش آموز ۰/۵ آبخوری به تعداد کافی (برای هر دانش آموز يك آبخوری) و مناسب با سن دانش آموز (بين ۷۵-۱۰۰ سانتي متر بالاتر از سطح زمين) ۱ امتياز، سرويس های بهداشتی کاملاً مجزا و سالم و بهداشتی باشد ۱ امتياز (با فاصله حداقل ۱۵ متر) جمع ۴ امتياز

۰ اگر دست شويي و توالت ها مطابق ماده ۲۰ آئين نامه بهداشت محیط مدارس (RIDIF ۴۷-۴۲ و ۶۹ فرم وضعیت ايمني و بهداشت محیط مدرسه) سالم و بهداشتی و به تعداد کافی باشند (برای هر ۴۰ دانش آموز يك آبخوری هر ۶۰ دانش آموز يك دستشوبي)، ارتفاع دست شويي ها مناسب با سن دانش آموزان (بين ۶۰-۷۵ سانتي متر بالاتر از سطح زمين) باشد و اگر در دست شويي ها مخزن ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود داشته و لوله کشی روی دستشوبي انجام شده باشد ۲ امتياز (موارد ۴۷-۴۲ هر کدام ۲۵ و مورد ۶۹ نيم امتياز)

اگر مطابق ماده ۲۱ آئين نامه بهداشت محیط مدارس (RIDIF ۴۸-۵۰ فرم وضعیت ايمني و بهداشت محیط مدرسه) دفع فاضلاب بر اساس استانداردهای موجود از نظر بهداشتی طراحی و اجرا شده و به روش بهداشتی انجام مي گيرد و حجم سپتيك تانک چاه جاذب با توجه به ظرفیت مدرسه تعیین شده باشد ۱ امتياز (موارد ۴۸ و ۴۹ هر کدام ۲۵ و ۵۰ نيم امتياز)

۰ اگر مطابق ماده ۲۲ آئين نامه بهداشت محیط مدارس (RIDIF ۲۱-۵۱، ۵۸-۵۱، ۷۰، ۸۱، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۱۱، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۳۵ فرم وضعیت ايمني و بهداشت محیط مدرسه) نور، حرارت، صدا، رطوبت و تهویه کلاس ها، ازمایشگاه و ... طبیعی و مناسب باشد ۲ امتياز (RIDIF ۵۸-۵۵، ۸۱-۱۰۵، ۱۰۶-۱۰۷ نيم امتياز، ۱۱۱، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۳۵ نيم امتياز)

- داشتن کلیه شرایط ۱ امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
- نظارت و بازدید منظم بوفه توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت ۱ و توسط کارشناسان معاونت بهداشتی و یا آموزش و پرورش نیز ۱ امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
  - مطابق دستورالعمل بهداشتی پایگاه تغذیه سالم و تعاضی های مدارس اگر فروشنده مواد خوراکی شرایط لازم برای اخذ تایید صلاحیت کار در پایگاه تغذیه سالم را داشته باشد و شرایط لازم برای تصدی پایگاه و فروش مواد خوراکی را داشته باشد ۲ امتیاز (رعایت ماده ۱ تا ۸ یک و ۹ تا ۱۲ و ۵ تا ۹ یک امتیاز)
  - انجام برنامه های فرهنگی، آموزشی، اجتماعی نظیر مناسبت های تغذیه ای، جشنواره غذا و ... برای آموزش و تشویق دانش آموزان و کارکنان به استفاده از مواد خوراکی سالم و استفاده نکردن از مواد خوراکی کم ارزش تغذیه ای بیشتر از دو برنامه ۲ امتیاز، یک یا دو برنامه ۱ امتیاز و عدم اجرای برنامه های فرهنگ سازی تغذیه صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
  - نظارت بر نحوه نگهداری، توزیع و مصرف مواد غذایی در مدرسه مطابق با ماده ۲ آثین نامه بهداشت محیط مدارس و مقررات بهداشت محیط (ردیف ۱۱، ۱۲، ۱۴ و ۷۵ فرم وضعیت اینمنی و بهداشت مدرسه)، دستورالعمل بهداشتی پایگاه تغذیه سالم و تعاضی های مدارس و آثین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه سالم و دستورالعمل شیر مدرسه ایران ۱ امتیاز (نحوه صحیح نگهداری ۰/۵ و نحوه صحیح مصرف ۰/۵ امتیاز)
  - تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی در مدرسه
  - اگر در زنگ ورزش و تربیت بدنی دانش آموزان فعالیت های بدنی انجام می دهنند ۱ امتیاز در غیر اینصورت صفر امتیاز
  - در صورت فراهم بودن فرصت حضور تمامی دانش آموزان در ورزش صحیگاهی ۱ امتیاز

۰ اگر در مدرسه اقدامات زیست محیطی مانند تفکیک و جداسازی زباله و صرفه جویی در مصرف کاغذ و قرار دادن سطل های جدآگانه و آموزش دانش آموزان برای استفاده از آن ها انجام می شود ۱ امتیاز، (ردیف ۸۲ و ۸۳ فرم وضعیت اینمنی و بهداشت محیط مدرسه)

بهبود تغذیه در مدرسه

۰ وجود مکانی در مدرسه که مواد خوراکی به عنوان میان وعده از طریق آن به دانش آموزان عرضه می گردد، ساختمان آن مطابق با آثین نامه بهداشت محیط مدارس می باشد و وجود تجهیزات لازم ۱ امتیاز (جمع ۳ امتیاز) رعایت ردیف ۴، ۱۰، ۱۳ و ۱۵ فرم وضعیت اینمنی و بهداشت محیط مدرسه و دستورالعمل بهداشتی پایگاه تغذیه سالم و تعاضی های مدارس و آثین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه سالم یک امتیاز، ردیف ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹ و ۴۰ یک امتیاز، ردیف ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۶ یک امتیاز ردیف ۴۹، ۴۷ و ۵۲ و ۴۹ یک امتیاز

۰ اگر فهرست مواد غذایی قابل عرضه و جدول مواد غذایی که عرضه آن در پایگاه های تغذیه سالم غیر مجاز است در محل مناسب و در معرض دید دانش آموزان و کارکنان نصب شده باشد ۱ امتیاز (مجاز ۵/۰ و غیر مجاز نیز ۰/۵) در غیر اینصورت صفر امتیاز

۰ مطابق دستورالعمل بهداشتی پایگاه تغذیه سالم و تعاضی های مدارس و ماده ۲ آثین نامه بهداشت محیط مدارس و مقررات بهداشت محیط (ردیف ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۷۵ فرم وضعیت اینمنی و بهداشت مدرسه) رعایت فروش انواع خوراکی های بسته بندی شده ۵/۰ امتیاز، مصرف خوراکی های سالم شامل لقمه سالم ۵/۰ امتیاز و غذاهای پخته شده به شرط

- صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
- وجود برنامه های اجتماعی و تفریحی در مدرسه (مانند اردوها، اجرای مناسبتها و...) ۱ امتیاز
- آموزش دانش آموزان به منظور توانمند سازی آنها در زمینه مهارت‌های زندگی از طریق برگزاری کلاس ها و سایر فعالیت های آموزشی توسط آموزگاران دوره دیده ۱ امتیاز
- آموزش اولیای دانش آموزان به منظور توانمند سازی آنها در زمینه مهارت های فرزند پروری از طریق برگزاری کلاس ها و سایر فعالیت های آموزشی توسط افراد دوره دیده ۱ امتیاز
- شناസایی ۹۰ تا ۱۰۰٪ دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پر خطر (مانند فرزندان طلاق، فقر اقتصادی، بیش فعالی، خودکشی، سوء مصرف مواد، سیگار...) ۲ امتیاز
- بین ۵۰ تا ۹۰٪ یک امتیاز و زیر ۵۰٪ صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
- ارائه خدمات خاص به دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پر خطر و خانواده هایشان ۱ امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
- شناಸایی اختلالات روانی و رفتاری در دانش آموزان ۱ امتیاز و ارائه خدمات مداخله ای و حمایتی نظیر ارجاع، پیگیری و مراقبت زیر نظر مدیریت مدرسه و ثبت موارد مذکور در شناسنامه بهداشتی آنها ۱ امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
- عدم اجرای تنبیهات جسمی و روانی دانش آموزان مانند تهدید، کتك زدن، بیرون انداختن از کلاس، ایستاده نگهداشت در کلاس و... ۱ امتیاز

۰ اجرای فعالیت های فوق برنامه مانند راهپیمایی، کوهنوردی، تیم های ورزشی و... ۱ امتیاز

۰ اجرای برنامه های آموزشی در خصوص اهمیت و تشویق دانش آموزان، معلمان و اولیاء به انجام فعالیت فیزیکی و مزایا و معایب ناشی از بی تحرکی و بیماریهای ناشی از آن ۰/۵ امتیاز و برگزاری مسابقات مقاله نویسی، قصه نویسی، نقاشی و... با موضوعاتی مانند مزایای ورزش، معایب ورزش نکردن، مضرات چاقی ۰/۵ امتیاز

۰ اگر حداقل امکانات مانند محیط مناسب و وسایل لازم برای فعالیت جسمی دانش آموزان در مدرسه فراهم باشد ۱ امتیاز (هر کدام ۰/۵ امتیاز)

ارتقای سلامت کارکنان مدرسه

۰ وجود شناسنامه سلامت برای بیش از ۹۰٪ معلمان و کارکنان ۲، بین ۵۰ تا ۹۰٪ یک و زیر ۵۰٪ صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

۰ انجام غربالگری ۱ و شناسایی موارد نیازمند ارجاع ۱ امتیاز (جمع ۲ امتیاز) پیگیری کامل موارد ارجاع شده مطابق دستورالعمل ۲ امتیاز، ناقص ۱ امتیاز و عدم ارجاع صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)

۰ اگر تسهیلات اجتماعی، تفریحی، ورزشی مانند تسهیلات استفاده از مکان های ورزشی، شرکت در اردو های زیارتی، تفریحی و... فراهم باشد ۱ امتیاز

۰ اگر معلمان و کارکنان در دوره های آموزشی ضمن خدمت مرتبط با سلامت شرکت دارند ۱ امتیاز

خدمات سلامت روان و مشاورهای، در مدرسه

۰ وجود مشاور تمام وقت ۲ امتیاز، نیمه وقت ۱ امتیاز و عدم وجود مشاور

- موادغذایی و ... دارد ۱ امتیاز
- ۰ اگر مدرسه سفیر سلامت دانش آموزی دارد، در هر کلاس حداقل یک نفر ۲ امتیاز، در پایه اول و دوم هر مقطع حداقل یک نفر، ندارد صفر امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
  - ۰ اگر اقداماتی مانند تشکیل کلاس های مدون / جلسات مستمر آموزشی و ... برای ارتقاء دانش و فعالیت های سفیران سلامت انجام می شود ۱ امتیاز
  - ۰ اگر گروه سفیران سلامت دانش آموزی فعال وجود دارد ۱ امتیاز
  - ۰ اگر برنامه های آموزشی سلامت مطابق سرفصل ها طراحی و توسط سفیران سلامت اجرا می شود ۱ امتیاز
  - ۰ اگر نمایندگان سفیران سلامت در شورای سلامت مدرسه و در زمینه سلامت (شناسایی و حل مشکلات) حضور فعال دارند ۱ امتیاز

مشارکت والدین و جامعه در برنامه های ارتقاء سلامت در مدرسه و شبکه داوطلبان سلامت دانش آموزان

- ۰ این چک لیست شامل ۸ سوال و مجموع امتیازهای این بخش ۱۰ است.
- ۰ اگر مشکلات و مسائل سلامت مدرسه در انجمن اولیا و مربیان بررسی می شود ۱ و اگر برای حل مشکلات مسائل برنامه مداخله ای وجود دارد نیز ۱ امتیاز (جمع ۲ امتیاز)
- ۰ اگر انجمن های محلات و سایر سازمانها، نهادها ... از برنامه "مدارس مروج سلامت" حمایت می کنند (از نظر مالی، فرهنگی، معنوی و ...) و در برنامه های مدرسه که با سلامت مرتبط است همکاری و دخالت دارند ۱ امتیاز
- ۰ اگر مدرسه برنامه های آموزشی برای خانواده ها و برای افراد جامعه پیرامون مدرسه که به نحوی به سلامت مدرسه ارتباط دارند مانند فروشنده های

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

خط مشی سیستم مدیریت سلامت مدرسه

به حول و قوه الهی در جهت گام نهادن در توسعه پایدار از طریق کاهش ضایعات و افزایش بهره وری و حفظ و ارتقای سلامت دانش آموزان و کارکنان مدرسه و حفظ محیط زیست در کلیه ابعاد آن مدیریت مدرسه ..... متعهد می شود در جهت طرح استقرار و نگهداری سیستم مدیریت سلامت مدارس کشور و هماهنگی با سیاستهای کمیته راهبری ستاد و یا جلب مشارکت کلیه افراد مرتبط شامل اولیای مدرسه، دانش آموزان و اولیای آنها اقدامات ذیل را از طریق نماینده مدیریت مدرسه در استقرار و نگهداری سیستم مدیریت سلامت در این مدرسه به انجام برساند :

- ۱- ایجاد ساختارهای لازم جهت استقرار و نگهداری سیستم مدیریت سلامت در مدرسه نظیر کمیته راهبری مدرسه و سایر موارد لازم و مرتبط
  - ۲- کشف و شناسایی، اندازه گیری، ارزشیابی و اقدام در جهت کنترل در مبدأ کلیه عوامل زیان آور سلامتی و ایمنی و مشخص کردن جنبه ها و آثار و پیامدهای مضر زیست محیطی و کنترل آنها در مدرسه بر اساس برنامه ریزی و اولویتهای مشخص شده
  - ۳- گردآوری و بروز آوری کلیه الزامات قانونی و سایر الزامات مرتبط و استانداردهای مربوطه و تعییت از آنها
  - ۴- جلب مشارکت کلیه افراد مرتبط درون و برون مدرسه و برگزاری برنامه های آموزشی مربوطه در راستای پیاده شدن این نظام در مدرسه
  - ۵- انجام بازنگری های مستمر و ممیزها و ارزیابی های دوره ای در جهت پیگیری روند اقدامات انجام شده و کشف نقاط ضعف جدید ، زیر فرصتهایی برای پیشرفت در راستای بهبود مستمر و پیشگیری از آلودگی محیط زیست و حفظ ایمنی و سلامت کلیه افراد در مدرسه
  - ۶- برگزاری جلسات بازنگری مدیریت بطور سالانه در راستای کنترل و پیگیری مداوم و تلاش در جهت تعیین و بازنگری اهداف خرد و کلان و برنامه های حال و آینده
  - ۷- همکاری و هماهنگی های بین بخشی لازم جهت راهبری سیستم مدیریت سلامت در مدرسه
  - ۸- تلاش در جهت تبدیل کردن مدرسه به یک مدرسه سرآمد و مدرسه سبزاز طریق تلاش در جهت اخذ رتبه های بالاتر و ستاره های مربوطه از طریق درخواست انجام ممیزی های خارج از مدرسه از معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی که تحت پوشش آن می باشد
- این خط مشی به عنوان خط مشی اصلی در رابطه با استراتژی های سلامت، ایمنی و زیست محیطی مدرسه تلقی شده و به صورت مدون به اطلاع کلیه افراد در داخل مدرسه رسانده شده و در دسترس عموم خواهد بود و لازم است در جلسات سالیانه بازنگری مدیریت مورث شده و با توجه به اهداف و برنامه های جدید و متعالی مورد بازنگری قرار گیرد.

تاریخ و امضاء مدیر مدرسه :

چک لیست مدیریت (۵ امتیاز)

اطلاعات اختصاصی مدرسه

شوراهای محلی	کارکنان مدرسه				دانش آموزان							دانش آموزان	سال
	ساختمان	معلمین	مریبان	اویاء	کل	ششم	پنجم	چهارم	سوم	دوم	اول		
												تعداد کل	
												تعداد دانش آموزان فعال در برنامه های مدارس مروج سلامت	۹۸-۹۹
												تعداد کل	
												تعداد دانش آموزان فعال در برنامه های مدارس مروج سلامت	۹۹-۱۴۰۰
												تعداد کل	
												تعداد دانش آموزان فعال در برنامه های مدارس مروج سلامت	۱۴۰۰-۱۴۰۱

برای پیشبرد برنامه و سازماندهی مدارس مروج سلامت باید کمیته های مدارس مروج سلامت از سطح ملی تا سطح مدرسه تشکیل شود.

جدول برنامه عملیاتی سال تحصیلی ۹۸-۹۹

ردیف	شرح فعالیت		زمان اجرا												نتیجه اقدام		ملاحظات	درصد اجرای برنامه
			عدم اجرا	اجرا با تأخیر	اجرا در زمان مقرر	عدم اجرا	اجرا با تأخیر	اجرا در زمان مقرر	عدم اجرا	اجرا با تأخیر	اجرا در زمان مقرر	عدم اجرا	اجرا با تأخیر	اجرا در زمان مقرر				
۱	تشکیل و برگزاری کمیته ارتقای سلامت مدرسه																	
۲	توجیه معلمان ، اولیا و دانش آموزان مدرسه با همکاری کمیته شهرستان																	
۳	تشکیل تیم ممیزی داخلی مدارس																	
۴	انجام ممیزی داخلی مدارس																	
۵	تعیین و پیگیری نواقص و مشکلات و عدم انطباق ها																	
۶	انجام نیاز منحصر سلامت در مدرسه و اولویت بندی آنها																	
۷	تعیین موضوعات بهداشتی																	
۸	تدوین برنامه زمان بندی فعالیت های بهداشتی و ارتقای سلامت در مدرسه																	
۹	پیگیری و جلب مشارکت ارگانها ، اولیاء ، مریبان و افراد کلیدی موثر در ارتقای سلامت مدرسه																	
۱۰	نهیه و ارسال چک لیست ممیزی داخلی به اداره آموزش و پرورش																	
۱۱	هماهنگی با اداره آموزش و پرورش جهت اعزام تیم ممیزی خارجی																	

تشکیل جلسات عمومی اولیاء، دانش آموزان و کلاس‌های آموزش خانواده بسیار با اهمیت و لازم است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

جدول برنامه عملیاتی سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰

ردیف	شرح فعالیت	زمان اجرا	نتیجه اقدام						ملاحظات		درصد اجرای برنامه	
			عدم اجرا	اجرا با تأخیر	اجرا در زمان مقرر	اجرا در زمان اخیر	تفویض	نیاز	آغاز	پیوست	آنفراز	
۱	تشکیل و برگزاری کمیته ارتقای سلامت مدرسه											
۲	توجیه معلیین ، اولیا و دانش آموزان مدرسه با همکاری کمیته شهرستان											
۳	تشکیل تیم ممیزی داخلی مدارس											
۴	انجام ممیزی داخلی مدارس											
۵	تعیین و پیگیری نواقص و مشکلات و عدم انطباق ها											
۶	انجام نیاز سنجی سلامت در مدرسه و اولویت بندی آنها											
۷	تعیین موضوعات بهداشتی											
۸	تدوین برنامه زمان بندی فعالیت های بهداشتی و ارتقای سلامت در مدرسه											
۹	پیگیری و جلب مشارکت ارگانها ، اولیاء ، مریبیان و افراد کلیدی موثر در ارتقای سلامت مدرسه											
۱۰	هماهنگی با اداره آموزش و پرورش جهت اعزام تیم ممیزی خارجی											
۱۱	تهیه و ارسال چک لیست ممیزی داخلی به اداره آموزش و پرورش											

کلیه اعضای تیم باید از طرف مدیر مدرسه ابلاغ داشته باشند.

جدول برنامه عملیاتی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

ردیف	شرح فعالیت	زمان اجرا												نتیجه اقدام		درصد اجرای برنامه	ملاحظات
		عدم اجرا	اجرا با تأخير	اجرا در زمان مقرر	اجرا در زمان مقرر	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱		
۱	تشکیل و برگزاری کمیته ارتقای سلامت مدرسه																
۲	توجیه معلمین ، اولیا و دانش آموزان مدرسه با همکاری کمیته شهرستان																
۳	تشکیل تیم ممیزی داخلی مدارس																
۴	انجام ممیزی داخلی مدارس																
۵	تعیین و پیگیری نواقص و مشکلات و عدم انطباق ها																
۶	انجام نیاز سنجی سلامت در مدرسه و اولویت بندی آنها																
۷	تعیین موضوعات بهداشتی																
۸	تدوین برنامه زمان بندی فعالیت های بهداشتی و ارتقای سلامت در مدرسه																
۹	پیگیری و جلب شرکت ارگانها ، اولیاء ، مریبان و افراد کلیدی موثر در ارتقای سلامت مدرسه																
۱۰	هماهنگی با اداره آموزش و پژوهش جهت اعزام تیم ممیزی خارجی																
۱۱	تهیه و ارسال چک لیست ممیزی داخلی به اداره آموزش و پژوهش																

کمیته سلامت مدرسه رهبری و هدایت فعالیت های سلامت را در مدرسه به عهده دارد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

تعیین نماینده مدیر مدرسه جهت اجرای برنامه مروج سلامت

۱۴۰۰-۱۴۰۱		۹۹-۱۴۰۰		۹۸-۹۹		نماینده‌گان
سمت	نام و نام خانوادگی	سمت	نام و نام خانوادگی	سمت	نام و نام خانوادگی	
نماینده مدیر مدرسه جهت اجرای برنامه مروج سلامت						

اعضای تیم ممیزی داخلی مدرسه (ابلاغ اعضاي تیم سلامت مدرسه)

اعضای کمیته مدرسه مروج سلامت			عنوان سمت
نام و نام خانوادگی	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹
			مدیر مدرسه
			معاون اجرایی
			مربي بهداشت يا معلم رابط بهداشت
			مراقب بروزرسی مدرسه
			نماینده‌گان معلمين مدرسه
			منتخب داوطلبان سلامت
			نماینده‌گان دانش آموزان يا شورای دانش آموزی
			مسئول بوفه و تهیه و توزیع مواد غذایی
			نماینده شوراهای محلی
			نماینده انتظامی اولیاء و مریبان
			رئیس يا نماینده مرکز بهداشتی درمانی که مدرسه را تحت پوشش دارد

کمیته سلامت مدرسه کارکنان و دانش آموزان مدرسه را جهت ترویج مفهوم مدارس مروج سلامت آماده می کند.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

صدور ابلاغ برای اعضای کمیته مدرسه مروج سلامت و تیم ممیزی داخلی مدرسه

منن ابلاغ	تاریخ	شماره	سال
			۹۸-۹۹
			۹۹-۱۴۰۰
			۱۴۰۰-۱۴۰۱

* ابلاغ پیوست گردید.

تاریخ جلسات کمیته راهبری مدرسه

موضوع سلامت مطرح شده	تاریخ جلسه کمیته مدرسه مروج سلامت (جلسات ارتقای سلامت مدرسه)	سال
		۹۸-۹۹
		۹۹-۱۴۰۰
		۱۴۰۰-۱۴۰۱

* صور تجلیسات پیوست گردید.

مدیریت در توسعه و ایجاد یک دیدگاه مشترک و تدوین یک برنامه عملیاتی از فعالیت های تیم سلامت مدرسه می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

چک لیست ممیزی داخلی

امتیاز کسب شده			امتیاز کل	فعالیت ها
سال تحصیلی				
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
			۱۳	۱- برنامه جامع آموزش سلامت در مدارس وجود یک برد که در آن عناوین آموزشی مشخص باشد و نسب نشان مدرسه مروج سلامت
			۲	برگزاری جلسات آموزشی توجیهی دانش آموزان، معلمان، کارکنان و اولیاء با حضور کارشناسان بهداشت مدارس
			۲	وجود مطالب و منابع آموزشی مرتبط با سلامتی برای هر جزء از اجزای همانه HPS و مطلع بودن دانش آموزان، معلمان، کارکنان و اولیاء از محتوای آنها
			۴	اجرای برنامه فعالیت های بهداشتی طبق تقویم مناسبت های بهداشتی
			۱	برنامه ریزی و هماهنگی جهت ارائه آموزش های بهداشتی و نیزه دانش آموزان، معلمان، کارکنان و اولیاء در قالب سخنرانی، مسابقات، نمایش و ...
			۴	۲- ارائه خدمات بالینی در مدرسه وجود یک شناسنامه سلامت برای هر دانش آموز
			۱۷	پیگیری و تکمیل واکسیناسیون برای دانش آموزان مدرسه
			۲	انجام معاینات غربالگری دانش آموزان و شناسایی موارد نیازمند ارجاع
			۲	وجود جعبه کمکهای اولیه با تجهیزات کامل در مدرسه
			۲	وجود حداقل ۱ نفر، فرد آموزش دیده برای انجام کمک های اولیه
			۱	

تهییه برنامه زمان بندی و اجرای برنامه مطابق برنامه عملیاتی و زمانبندی از فعالیت های تیم سلامت مدرسه است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

امتیاز کسب شده			امتیاز کل	فعالیت ها
سال تحصیلی				
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
			۲	پیگیری موارد ارجاع شده
			۲	وجود آنات بهداشت مجهر کامل
			۲	وجود مرآقب سلامت رابط بهداشت در مدرسه به طور منظم و با برنامه تعیین شده
			۲	تمکیل پرونده سلامت مدرسه
			۲۲	۳-سلامت محیط مدرسه
			۲	مکان و فضای مناسب مدرسه
			۲	قضای مناسب کلاس ها، آزمایشگاهها و ...
			۴	دسترسی به آب آشامیدنی سالم و آبخوری بهداشتی
			۲	دستشویی و توالت های بهداشتی
			۱	دفع بهداشتی فاضلاب
			۲	وجود نور و حرارت کافی، صدا، رطوبت، تهویه کلاسها، آزمایشگاه و.....
			۲	ایمنی محیط مدرسه
			۱	دفع بهداشتی زباله و وجود سطل زباله کافی
			۲	رعایت ایمنی و اقدامات موثر پیشگیری از حوادث

تهییه و ارسال گزارش فعالیت های انجام شده در مدرسه به عهده تیم سلامت مدرسه است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

امتیاز کسب شده			امتیاز کل	فعالیت ها
سال تحصیلی				
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
			۲	پاکیزگی و تمیزی محیط مدرسه
			۱	اهتمام در ایجاد فضای سبز در مدرسه
			۱	فعالیت‌های زیست محیطی
			۱۳	عیوب تقدیمه در مدرسه
			۳	وجود و رعایت فضای فیزیکی و تجهیزات پایگاه تقدیمه سالم
			۱	نصب دستورالعمل مواد خوراکی مجاز و غیر مجاز در معرض دید دانش آموزان
			۲	رعایت فروش و مصرف مواد خوراکی سالم
			۲	نفلارت و بازدید منظم از بوفه توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت و کارشناسان آموزش و پرورش و معاونت بهداشتی
			۲	دانشن گواهی صحت سلامت و مجوز فعالیت متصدی پایگاه و فروشنده مواد خوراکی
			۲	اجرای برنامه فرهنگ سازی و آموزش تقدیمه سالم در مدرسه
			۱	نفلارت بر نحوه تکهداری، توزیع و مصرف مواد غذایی در مدرسه

تیم سلامت مدرسه باید جهت ارائه اطلاعات به کارکنان مدرسه و اعضای جامعه هدایت یا هماهنگی لازم را بعمل آورد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

امتیاز کسب شده			امتیاز کل	فعالیت ها
سال تحصیلی				
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
			۵	۵- تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی در مدارس
			۱	انجام فعالیت جسمی دانش آموزان در زنگ ورزش و تربیت بدنی
			۱	اجرای فعالیت های فوق برنامه
			۱	اجرای برنامه های آموزشی و فرهنگی
			۱	فرآهم آوردن فرصت مناسب برای حضور تمامی دانش آموزان در ورزش صبحگاهی
			۱	فرآهم آوردن حداقل امکانات لازم برای فعالیت جسمی دانش آموزان و کارکنان در مدرسه
			۸	۶- ارتقای سلامت کارکنان مدرسه
			۲	وجود یک شناسنامه سلامت برای هر یک از معلمان و کارکنان
			۲	هماهنگی جهت انجام غربالگری سالیانه معلمان و کارکنان و شناسایی موارد نیازمند ارجاع
			۲	پیگیری موارد ارجاع شده
			۱	اهتمام در ایجاد تسهیلات اجتماعی، تغیریحی، ورزشی برای معلمان و کارکنان مدرسه
			۱	هماهنگی جهت اجرا و شرکت معلمان و کارکنان مدرسه در دوره های آموزشی و ضمن خدمت مرتبط با سلامت

برقراری ارتباط با کارکنان بخش آموزش و بهداشت و درمان نیز از وظایف تیم سلامت مدرسه است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

امتیاز کسب شده			امتیاز کل	فعالیت ها
سال تحصیلی	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰		
			۱۲	۷- خدمات سلامت روان و مشاوره ای در مدرسه
			۲	وجود مشاور تمام وقت یا نیمه وقت
			۱	وجود برنامه های اجتماعی و تفریحی در مدرسه
			۱	آموزش مهارت های زندگی به دانش آموزان در مدرسه بر اساس کتابچه روان بهداشتیار در ساعات پرورشی توسط آموزگاران دوره دیده
			۱	آموزش اولیای دانش آموزان در زمینه مهارت های فرزند پروری
			۲	شناسایی دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پر خطر
			۲	ارائه خدمات خاص به دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی و رفتارهای پر خطر
			۲	شناسایی اختلالات روانی و رفتاری در دانش آموزان و ارائه خدمات به دانش آموزان شامل ارجاع، پیگیری و مراقبت
			۱	عدم اجرای تنبیهات جسمی و روانی دانش آموزان

کمیته سلامت مدرسه باید جهت جلب مشارکت شوراهای محلی و سایر افراد جامعه همکاری نماید.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

امتیاز کسب شده			امتیاز کل	فعالیت ها
سال تحصیلی				
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹	۱۰	-مشارکت والدین و جامعه در برنامه های ارتقای سلامت در مدرسه و شبکه داوطلبان سلامت دانش آموزان
			۲	پیگیری مسائل سلامت مدرسه در انجمان اولیاء و مربیان
			۱	جلب مشارکت و پشتیبانی سازمان ها، انجمان های محلی، خبرین و... از مدرسه مروج سلامت (مالی، نیروی انسانی و...)
			۲	اجرای برنامه های آموزش سلامت برای خانواده های دانش آموزان و اعضای جامعه پیرامون و مرتبط با مدرسه
			۱	وجود سفیران دانش آموزش دیده در مدرسه
			۱	اقدامات موثر در ارتقاء سلامت سفیران دانش آموز
			۱	فعال بودن شبکه داوطلبان سلامت دانش آموزی در مدرسه
			۱	آموزش سلامت توسط همسایان آموزش دیده
			۱	فعال بودن شورای دانش آموزی در مسائل مربوط به سلامت مدرسه
			۱۰۰	جمع

بررسی مشکلات موجود و برنامه ریزی برای رفع آنها در سطح مدرسه از دیگر وظایف مهم کمیته سلامت مدرسه است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

اعضای ممیزی کننده	تاریخ انجام ممیزی داخلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱	اعضای ممیزی کننده	تاریخ انجام ممیزی داخلی ۱۴۰۰-۹۹	اعضای ممیزی کننده	تاریخ انجام ممیزی داخلی ۹۸-۹۹

تیم ممیزی داخلی مدرسه باید یک سر ممیز داشته باشد و پس از
انجام ممیزی داخلی نتایج راجهht ممیزی خارجی به آموزش و
پرورش منطقه خود ارسال نماید.

سال تحصیلی	عنوان مشکل (عدم انطباق)	اقدام مورد نیاز	اقدام انجام شده :	نام ممیزی کنندگان :	تاریخ ممیزی داخلی :
					۹۸-۹۹
					۹۹-۱۴۰۰
					۱۴۰۰-۱۴۰۱

کلیه کارها و اقداماتی که در محیط مدرسه انجام می پذیرد زیرنظر مدیر مدرسه خواهد بود.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

گزارش مشکلات مدرسه به منظور جلب حمایت های مالی و اجرایی و جلب همکاری به سطوح مدیریتی آموزش و پرورش و سایر سازمانهای مرتبط

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰	سال تحصیلی ۱۴۰۰-۹۹	سال تحصیلی ۹۸-۹۹
مستندات	مستندات	مستندات
دارد	دارد	دارد

*مستندات پیوست گردید.

چک لیست برنامه جامع آموزش بهداشت ۱۱۲ امتیاز

نتایج نیاز سنجی آموزشی

نتایج نیاز سنجی آموزشی

*مستندات پیوست گردد (لیست حضور و غیاب یا تصاویر و...)

(به افزایش ارتباط بین مدرسه و برنامه های مراکز بهداشتی - درمانی کمک کنید).

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نجوانان، جوانان و مدارس

تابلوی اطلاع رسانی فعالیتهای آموزشی

نشان مدرسه مروج سلامت در مدرسه

نشان مدرسه مروج سلامت				برد آموزش و بهداشت			
۱۴۰۰-۱۴۰۱		۹۹-۱۴۰۰		۹۸-۹۹		۱۴۰۰-۱۴۰۱	
ندارد	دارد	ندارد	دارد	ندارد	دارد	ندارد	دارد

تعیین فردی به عنوان هماهنگ کننده برنامه های آموزشی مروج سلامت در مدرسه

۱۴۰۰-۱۴۰۱		۹۹-۱۴۰۰		۹۸-۹۹		نمايندگان
سمت	نام و نام خانوادگی	سمت	نام و نام خانوادگی	سمت	نام و نام خانوادگی	
						نماینده مدیر مدرسه جهت اجرای برنامه های آموزشی در مدرسه

*مستندات پیوست گردد.

مراقبت کامل در تامین شرایط مطلوب بهداشتی و اینمنی دانش آموزان و کارکنان مدرسه از وظایف مدیر مدرسه می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس – واحد سلامت فوجوانان، جوانان و مدارس

برگزاری جلسات توجیهی (مدارس مروج سلامت) برای دانش آموزان ، معلمان و کارکنان

تاریخ جلسات توجیهی			گروه هدف
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹	
			دانش آموزان
			اولیاء دانش آموزان
			معلمان و کارکنان مدارسه
			انجمن اولیاء و مریبان
			شورای محلی

*مستندات شامل تصویر یا لیست حضور و غیاب و...پیوست گردید.

از سلامت جسمی و عاطفی خود و کارمندانتان مراقبت کنید.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

محتوى آموزشی در ارتباط با موارد ۸ گانه اجزاء HPS برای دانش آموزان ، معلمان و کارکنان ، اولیاء در مدرسه

مستندات			موارد ۸ گانه اجزاء HPS
سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱	سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰	سال تحصیلی ۹۸-۹۹	
			برنامه جامع آموزش سلامت(خودمراقبتی)
			ارائه خدمات بالینی (کارت واکسن ، خلاصه فرم معاینات و ...)
			سلامت محیط مدرسه (هوای پاک ، زمین پاک و ...)
			بیهود تغذیه(پوستر ، پمپلت و ...)
			تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی (برنامه تمرينات کششی ، برنامه تحرک فیزیکی و ...)
			ارتقای سلامت کارکنان(گواهی سلامت کارکنان ، کلاس های آموزشی برنامه های تحرک فیزیکی و ...)
			خدمات سلامت روان و مشاوره ای(پمپلت ، پوستر ، کلاس آموزشی مهارت های زندگی و فرزند پروری و ...)
			مشارکت والدین و جامعه و شبکه داوطلبان سلامت (جلسات انجمن اولیاء و مریبان ، گزارش حمایت های والدین و ...)

وجود یک برد در مدرسه که در آن عنایون آموزشی مشخص است ، ضروری می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

برگزاری مراسم گرامیداشت مناسبت‌های بهداشتی در مدرسه

۱۴۰۰-۱۴۰۱			۹۹-۱۴۰۰			۹۸-۹۹			ردیف
اقدام انجام شده	گروه هدف	نام مناسبت	اقدام انجام شده	گروه هدف	نام مناسبت	اقدام انجام شده	گروه هدف	نام مناسبت	
									۱
									۲
									۳
									۴

*مستندات پیوست گردید.

برگزاری جلسات آموزش بهداشتی ویژه دانش آموزان، معلمان و کارکنان مدرسه (برای هریک دو شیوه آموزشی)

معلمان و کارکنان مدرسه				اولیاء دانش آموزان				دانش آموزان			
مدرس	تاریخ جلسه	موضوع	سال	مدرس	تاریخ جلسه	موضوع	سال	مدرس	تاریخ جلسه	موضوع	سال
			۹۸-۹۹								۹۸-۹۹
			۱۴۰۰-۹۹								۱۴۰۰-۹۹
			۱۴۰۰-۱۴۰۱								۱۴۰۰-۱۴۰۱

*مستندات پیوست گردید.

شکرگزار و مثبت اندیش باشید و درباره انعطاف پذیری و توان تغییر خودتان و کارمندان تان خوش بین باشید.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

چک لیست ارائه خدمات بالینی در مدرسه (۱۶ امتیاز)

وضعیت اتفاق بهداشت در مدرسه

تجهیزات اتفاق بهداشت								اتفاق بهداشت			
کتاب، پوستر، پمپلت	شناختی سنجی	مسواک	ماکت دندان	تابلوی دید	قدسنج	وزنه	تحت معاینه	ندارد	مشترک با	مجزا	سال
											۹۸-۹۹
											۹۹-۱۴۰۰
											۱۴۰۰-۱۴۰۱

حضور مراقب سلامت رابطه بهداشت به طور منظم یا با برنامه تعیین شده در مدرسه

ملاحظات	شماره همراه	دوره دیده در خصوص برنامه های بهداشت	رشته تحصیلی	روزهای حضور در مدرسه	نام و نام خانوادگی	سمت	سال
مریبی بهداشت							۹۸-۹۹
معلم رابطه بهداشت							۹۹-۱۴۰۰
سایر							۱۴۰۰-۱۴۰۱

هر مدرسه بایستی دارای اتفاق خدمات بهداشتی مجهز به تجهیزات کامل انجام معاینات بهداشتی- تغذیه ای باشد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

بررسی پرونده سلامت دانش آموزان

بررسی پرونده سلامت	تعداد کل دانش آموزان	تعداد پرونده سلامت/شناختن سلامت/فرم خلاصه معاینات	۹۸-۹۹	۹۹-۱۴۰۰	۱۴۰۰-۱۴۰۱

اطلاعات مربوط به خدمات بالینی دانش آموزان

تعداد دانش آموزان دارای محدودیت ورزشی	تعداد دانش آموزان دارای بیماری نیازمند مراقبت ویژه							تعداد جواب دانش آموزان ارجاع شده	تعداد پیگیری دانش آموزان ارجاع شده	تعداد دانش آموزان ارجاع شده	تعداد دانش آموز معاینه شده	تعداد دانش آموزان با واکسیناسیون کامل	تعداد کل دانش آموزان	سال	
	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴	۱۴۰۵	۱۴۰۶								
														۹۸-۹۹	
															۹۹-۱۴۰۰
															۱۴۰۰-۱۴۰۱

*جدول با مستندات ارجاع و پیگیری مطابقت داده شود.

معاینات بهداشتی درمانی دانش آموزان شامل بیماریابی، بینایی سنجی، شنوایی سنجی و پایش رشد است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

تهیه جعبه کمک های اولیه در مدرسه و آموزش کمک های اولیه در مدرسه به مسئولین و دانش آموزان و حضور حداقل یک فرد آموزش دیده برای انجام کمک های اولیه در مدرسه

تجهیزات جعبه کمکهای اولیه	جعبه کمکهای اولیه		تاریخ ارائه آموزش کمکهای اولیه به		حضور فرد آموزش دیده برای انجام کمکهای اولیه در مدرسه			سال
	ندارد	دارد	دانش آموزان	مسئولین	روزهای حضور	سمت	نام و نام خانوادگی	
								۹۸-۹۹
								۹۹-۱۴۰۰
								۱۴۰۰-۱۴۰۱

حضور مراقب سلامت یا رابط بهداشتی حداقل سه روز در هفته در مدرسه ضروری است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

چک لیست تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی در مارس (۵ امتیاز)

برگزاری برنامه آموزشی در خصوص اهمیت و تشویق دانش آموزان، معلمان، و اولیاء به انجام فعالیت فیزیکی و مزایا و معایب ناشی از بی تحرکی و بیماریهای ناشی از آن (شامل برگزاری مسابقات، مقاله نویسی، قصه نویسی، نقاشی و یا موضوعاتی مانند مزایای ورزش و معایب ورزش تکردن، مضرات چاقی و غیره)

۱۴۰۰-۱۴۰۱		۹۹-۱۴۰۰		۹۸-۹۹		گروه هدف
تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	
						دانش آموزان
						معلمان و کارکنان مدرسه
						اولیاء

*مستندات پیوست گردید.

در زنگ ورزش دانش آموزان باید فعالیت های بدنی انجام دهند.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

برنامه های فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیت های فیزیکی در مدرسه اجرا می شود؟ (اجرای فعالیت های فوق برنامه مانند راه پیمایی، کوهنوردی، مسابقات ورزشی)

اجرای تمرینات کشی در کلاس های درس (تعداد کلاس)			تعداد کلاس دارای پوستر تمرینات کشی			تعداد کل کلاس			فضای ورزشی در مدرسه			امکانات مناسب ورزشی در مدرسه			انجام ورزش صحبتگاهی به صورت منظم						انجام ورزش در ساعت مربوطه			سال
عدم اجرا	نامنظم	منتظم							نامناسب	مناسب	ندارد	دارد	دارد	نامنظام	نامنظام	دارد	نامنظام	نامنظام	دارد	دارد	دارد			
																							۹۸-۹۹	
																							۹۹-۱۴۰۰	
																							۱۴۰۰-۱۴۰۱	

*مستندات پیوست گردید.

چک لیست ارتقای سلامت کارکنان مدرسه ۸ امتیاز

برنامه های مربوط به ارتقای سلامت کارکنان مدرسه

آیا تسهیلات اجتماعی، تفریحی، ورزشی واردوهای زیارتی، تفریحی برای معلمان و کارکنان مدرسه وجود دارد		تعداد کارکنان شرکت کننده در دوره آموزشی ضمن خدمت مرتبط با سلامت		تعداد کارکنان پیگیری شده		تعداد کارکنان نیازمند ارجاع		تعداد کارکنان معاینه شده		تعداد کل کارکنان مدرسه		سال
ندارد	دارد							معاینه ناقص	معاینه کامل			
												۹۸-۹۹
												۹۹-۱۴۰۰
												۱۴۰۰-۱۴۰۱

*مستندات پیوست گردید.

غربالگری و معاینات کامل کارکنان مدرسه با مراجعه به مراکز بهداشتی درمانی تحت پوشش باید انجام شود.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

تسهیلات اجتماعی، تفریحی و ورزشی برای معلمان و کارکنان مدرسه

تاریخ	عنوان برنامه	سال	تاریخ	عنوان برنامه	سال
		۹۸-۹۹			۹۸-۹۹
		۹۹-۱۴۰۰			۹۹-۱۴۰۰
		۱۴۰۰-۱۴۰۱			۱۴۰۰-۱۴۰۱

* مستندات پیوست گردد.

چک لیست خدمات سلامت روان و مشاوره‌ای در مدرسه ۱۱ امتیاز

حضور مشاور تمام وقت یا نیمه وقت برای انجام خدمات مشاوره‌ای در مدرسه

نام و نام خانوادگی مشاور در مدرسه	سال	سمت	روزهای حضور در مدرسه
	۹۸-۹۹		
	۹۹-۱۴۰۰		
	۱۴۰۰-۱۴۰۱		

وجود مشاور تمام وقت در مدرسه ضرورت دارد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

برگزاری برنامه مهارت های زندگی به دانش آموزان

آموزش مهارت های فرزندپروری به والدین			آموزش مهارت زندگی به دانش آموزان		
مدرس	موضوع	سال	مدرس	موضوع	سال
		۹۸-۹۹			۹۸-۹۹
		۹۹-۱۴۰۰			۹۹-۱۴۰۰
		۱۴۰۰-۱۴۰۱			۱۴۰۰-۱۴۰۱

*مستندات پیوست گردید.

برگزاری برنامه های اجتماعی و تفریحی در مدرسه

گروه هدف	عنوان برنامه	تاریخ	سال
			۹۸-۹۹
			۹۹-۱۴۰۰
			۱۴۰۰-۱۴۰۱

*مستندات پیوست گردید.

برنامه های اجتماعی و تفریحی باید در مدرسه وجود داشته باشد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

شناصایی دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی شناصایی و رفتارهای پر خطر

آیا برنامه خاصی در ارتباط با تنبیهات جسمی و روانی دانش آموزان توسط معلمان و کارکنان مدرسه وجود دارد؟		دانش آموزان مبتلا به اختلالات روانی و رفتاری		دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی (بیش فعالی، فقر اقتصادی، سوء مصرف مواد، مصرف سیگار، فرزندان طلاق و ...)		سال
ندارد	دارد	تعداد مداخله(مشاوره، ارجاع ، پیگیری، ثبت اقدامات و ...)	تعداد شناسایی شده	تعداد مداخله(مشاوره، ارجاع ، پیگیری ، ثبت اقدامات و ...)	تعداد شناسایی شده	
						۹۸-۹۹
						۹۹-۱۴۰۰
						۱۴۰۰-۱۴۰۱

*مستندات پیوست ۵۵.

جهت توانمند سازی اولیای دانش آموزان در زمینه فرزندپروری باید توسط آموزگاران دوره دیده در مدارس مروج سلامت آموزش داده شود.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان – معاونت بهداشتی – گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس – واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

چک لیست مشارکت والدین و جامعه در برنامه های ارتقای سلامت در مدرسه و شبکه سلامت

بررسی مسائل سلامت مدرسه در انجمن اولیاء و مربیان

حبابت و مشارکت انجمن و سایر سازمانها (شورا، دهیاری، شهرداری و ...) در اجرای برنامه های سلامت در مدرسه (عنوان برنامه ذکر شود)	موضوع سلامت مطرح شده	تاریخ جلسه انجمن	سال
			۹۸-۹۹
			۹۹-۱۴۰۰
			۱۴۰۰-۱۴۰۱

*مستندات پیوست گردید.

ترغیب خانواده ها به شرکت مستمر در کلاس های آموزش خانواده در مشارکت آنان در امر سلامت خود و دانش آمزان مؤثر است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

اطلاعات مربوط به سفیران دانش آموزان مدرسه

۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹	تعداد کل سفیران دانش آموزان

اقدامات موثر برای ارتقای سطح آگاهی سفیران دانش آموز

اقدامات موثری برای ارتقای سفیران دانش آموزدر مدرسه (برگزاری جلسات مستمر آموزشی، ارائه بسته آموزشی و ...)

عنوان برنامه	تاریخ	سال
		۹۸-۹۹
		۹۹-۱۴۰۰
		۱۴۰۰-۱۴۰۱

استفاده از نقش شوراهای آموزش و پرورش در جهت آگاهی دادن به مردم در جلب مشارکت آنان اثربخش است.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

برگزاری جلسات شورای سلامت دانش آموزی :

موضع سلامت مطرح شده	تاریخ جلسه شورای سلامت دانش آموزی	سال
		۹۸-۹۹
		۹۹-۱۴۰۰
		۱۴۰۰-۱۴۰۱

* مستندات پیوست گردید.

از اولیای دانش آموزان جهت بازدید از مدرسه های موفق دعوت کنید.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

طراحی و اجرای آموزش همسالان در مدرسه

موضع آموزشی برای همسالان

حضور همه جانبیه اولیاء و مربیان در تصمیم گیری های آموزشی و اداره‌ی مدرسه ضرورت دارد.

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت پدایشی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت فوجوانان، جوانان و مدارس

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - مصوبات جلسه :

مسئول پیگیری / اقدام کننده	زمان انجام	شرح مصوبه

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور جلسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - تصویبات جلسه :

شرح مصوبه

مسئول پیگیری / اقدام کننده

زمان انجام

ج - حاضرین در جلسه :

نام و نام خانوادگی

امضا

سمت

نام و نام خانوادگی

امضا

سمت

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - مصوبات جلسه :

زمان انجام	مسئول پیگیری / اقدام کننده	شرح مصوبه

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور تجلسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :	ساعت جلسه :	تاریخ جلسه :			
		الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :			
ب - مصوبات جلسه :					
زمان انجام	مسئول پیگیری/اقدام کننده	شرح مصوبه			
ج - حاضرین در جلسه :					
امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - مصوبات جلسه :

شرح مصوبه

مسئول پیگیری / اقدام کننده

زمان انجام

ج - حاضرین در جلسه :

امضا

سمت

نام و نام خانوادگی

امضا

سمت

نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور تجلیله کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - تصویبات جلسه :

شرح تصویب

زمان انجام	مسئول پیگیری / اقدام کننده	

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :	ساعت جلسه :	تاریخ جلسه :			
		الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :			
ب - مصوبات جلسه :					
زمان انجام	مسئول پیگیری/اقدام کننده	شرح مصوبه			
ج - حاضرین در جلسه :					
امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

پیوست ۱ : صور تجلیله کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - تصویبات جلسه :

شرح تصویبه

زمان انجام	مسئول پیگیری / اقدام کننده	شرح تصویبه

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :	ساعت جلسه :	تاریخ جلسه :			
الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :					
ب - مصوبات جلسه :					
زمان انجام	مسئول پیگیری / اقدام کننده	شرح مصوبه			
ج - حاضرین در جلسه :					
امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

مسئول جلسه :

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - مصوبات جلسه :

شرح مصوبه

زمان انجام	مسئول پیگیری / اقدام کننده	

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - مصوبات جلسه :

شرح مصوبه

زمان انجام	مسئول پیگیری / اقدام کننده	مسئول جلسه :	ساعت جلسه :	تاریخ جلسه :	الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۱ : صور تجلیسه کمیته ارتقای سلامت مدرسه

ساعت جلسه :

تاریخ جلسه :

الف - دستور جلسه / اهم مذاکرات :

ب - مصوبات جلسه :

شرح مصوبه

مسنول جلسه :	زمان انجام	مسنول پیگیری/اقدام کننده

ج - حاضرین در جلسه :

امضا	سمت	نام و نام خانوادگی	امضا	سمت	نام و نام خانوادگی

پیوست ۲ : فرم وضعیت اینمنی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	متوجه	بررسی رعایت مفاد آین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۱	ماده ۱	مکان احداث در فاصله و موقعیت مناسبی باشد) در مسیر و مجاورت منابع آلاینده محیطی مثل کارخانجات شیمیایی و یدر جوار گورستان، خطوط راه آهن و ... نباشد.	من ماده آین نامه	۹۸-۹۹ ۹۹-۱۴۰۰ ۱۴۰۰-۱۴۰۱
۲	تصریه ۱	مدرسه با مکان های دارای منابع آلاینده محیطی حداقل ۵۰۰ متر فاصله دارد.	مساحت زمین مدرسه مناسب با تعداد دانش آموزان است(حداقل ۶-۸ متر مربع برای هر دانش آموز)	
۳	ماده ۲	بوقه بهداشتی مطابق با آین نامه ماده ۱۳ مواد خوردنی، آشاییدنی، آرایشی و بهداشتی باشد.	کلیه افرادی که به نحوی در تهیه و فروش و توزیع مواد غذایی در مدرسه دخالت دارند باید دارای گواهینامه دوره و پزوه بهداشت عمومی باشند.	
۴		متصدیان بوقه دارای کارت معاینه پزشکی معتبر باشند.	کلیه افراد موظفند بهداشت فردی و نظافت عمومی محل کار خود را کاملاً رعایت نموده و به دستوراتی که از طرف بازرسین و مریبان بهداشت داده می شود، عمل نمایند.	
۵		کلیه افرادی که به نحوی در تهیه و فروش و توزیع مواد غذایی در مدرسه دخالت دارند باید ملبس به لباس کار به رنگ روشن باشند.	استعمال دخانیات توسط افراد فوق الذکر در حین کار منمنع است.	
۶		تسخین یا اطاق بوقه دارای کف، دیوار و سقف از جنس مقاوم، بدون درز و شکاف و قابل شستشو و به رنگ روشن باشد، پوشش دیوار تا ارتفاع حداقل ۱/۳۰ از سقف یا کاشی و به رنگ روشن باشد. در پنجه و قفسه و وترین و میز کار بوقه از جنس مقاوم، سالم بدون ترک خوردگی و شکستی و قابل شستشو و همیشه تمیز باشد.	تسخیره ۲	
۷		کلیه مواد غذایی فاسد شدنی باید در یخچال یا سردخانه مناسب مجهز به دماستن تکه داری شود و از عرضه مواد غذایی بسته بندی شده تاریخ گذشته و مواد غذایی فله ای خودداری گردد.		
۸		استفاده از مواد غیر استاندارد از جمله کاغذها و کیسه های پلاستیکی بازیافتی و غیر بهداشتی جهت پیچیدن و بسته بندی مواد غذایی منمنع است.		
۹		کیفیت مواد غذایی عرضه و توزیع شده باید مطابق با استانداردها و دستورالعمل های اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.		
۱۰		مکان مناسب جهت تکه داری شیر در مدرسه موجود باشد.		
۱۱		آشپزخانه مدرسه شبانه روزی با مفاد ماده ۱۳ مواد خوردنی، ... مطابقت دارد.		
۱۲		مدرسه دارای نمازخانه مناسب است.(مناسب از نظر نظافت محیط نمازخانه، تکه داری کف نمازگزار، پوشش مناسب کف)		
۱۳				
۱۴				
۱۵				
۱۶				

پیوست ۲: فرم وضعیت اینمی و بهداشت مدرسه

تاریخ بازدید			بررسی رعایت مفاد آین نامه بهداشت محیط مدارس	مواد	%
۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹	متن مواد آین نامه		
			لازم است نقشه ساختمانی مدرسه و سایر فضاهای مرتبط منطبق با معیارهای بهداشتی مراجع ذیریط طراحی شده باشد.	۳ ماده	۱۷
			دیوارهای کلاس باید کاملاً خشک، بدون درز و صاف و حدائق تا ارتفاع پنجره از سقف استفاده شده و بقیه سطح دیوار به رنگ روشن و قابل شستشو رنگ آمیزی گردیده است.	۴ ماده	۱۸
			کف کلاس ها، راهروها، پله ها باید مقاوم، مستطی، قابل شستشو بوده و لغزنده نباشد.	۵ ماده	۱۹
			سقف کلاس ها صاف، بدون درز و به رنگ روشن باشد.	۶ ماده	۲۰
			تابلو کلاس باید در محلی مناسب نصب و فاصله تابلو از اولین ردیف داشت آموزی نباید از حدائق ۲/۲ متر کم تر باشد.	۷ ماده	۲۱
			فضای کلاس برای هر دانش آموز حدائق ۱/۲۵ متر مربع سطح در نظر گرفته شود. حداقل ابعاد قابل قبول (۸ متر طول و ۷ متر عرض و ۳ متر ارتفاع تا سقف کلاس)	۸ ماده	۲۲
			ضوابط ارگونومیکی(مناسبات فیزیکی بدن) برای داشت آموزان دوره های مختلف تحصیلی بر اساس آین نامه بهداشت محیط مدارس می باشد.	۹ ماده	۲۳
			پله های هشوف به پرتگاه در مدرسه نباید لغزنده بوده و باید به نزد مناسب مجهز باشند.	۱۰ ماده	۲۴
			حداکثر ارتفاع پله در مدرسه ۱۸ سانتی متر، حدائق عرض آن ۳۰ سانتی متر و طول آن حدائق ۱/۳ متر باشد	۱۱ ماده	۲۵
			نقشه مدارس استثنایی، طبق ضوابط و استانداردهای موجود برای معلوین بوده و کلاس ها در طبقه همکف در نظر گرفته شود.	۱۲ ماده	۲۶
			درب و پنجره های مشرف به فضای خارج، برای جلوگیری از ورود حشرات باید به توری سیمی مناسب مجهز باشند.	۱۳ ماده	۲۷
			پنجره های طبقه های فوقانی دارای حفاظ باشد.		۲۸
			کلاس داشت آموزان خردسال در طبقات پائین تر ساختمان قرار داشته باشد.	۱۴ ماده	۲۹
			وجود هر گونه بالکن و تراس مرتبط با کلاس منوع است.	۱۵ ماده	۳۰
			سالن اجتماعات، کارگاه، آزمایشگاه، مکان های ورزشی و اتاق های عمومی در نقشه ساختمانی مدرسه به نحوی ایجاد شده باشند که مزاحمتی برای کلاس های درس به وجود نیاورند.	۱۶ ماده	۳۱

پیوست ۲ : فرم وضعیت اینمی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	متن مواد آئین نامه	بررسی رعایت مفاد آئین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۳۲	۱۷۵ ماده	صاحت هر اتفاق خواب در مدارس شبانه روزی حدود ۴۰ متر مربع با ۴ تخت دو طبقه باشد.		۹۸-۹۹ ۹۹-۱۴۰۰ ۱۴۰۰-۱۴۰۱
۳۳	۱۸۶ ماده	حداکثر افراد در اتفاق عمومی آموزشگاه های شبانه روزی ۸ نفر باشد.		
۳۴	۱۸۷ ماده	کف آزمایشگاه و سطح میز های آن باید قابل شستشو و نسبت به حوارت، مواد شیمیایی و غیره مقاوم باشد.		
۳۵	۱۹۵ ماده	آب مورد معرف مدرسه با استاندارد ملی ایران به شماره ۱۰۱۱ و ۱۰۵۳ مطابقت داشته و مورد تایید مقامات وزارت بهداشت باشد.		
۳۶	۲	مدرسه در صورتی که از مخزن آب استفاده می کند، حجم آب مورد استفاده در مخزن جواہکوی تعداد داشت آموزان باشد.(حداقل ۱۵ لیتر در روز برای هر دانش آموز)		
۳۷		برای مدرسه شبانه روزی، حجم آب حداقل ۱۰۰ لیتر برای هر نفر در نظر گرفته می شود.		
۳۸	۳	آبخوری دارای شرایط بهداشتی باشد. تعداد آبخوری: کل ..... بهداشتی.....		
۳۹		(آبخوری بهداشتی: منظور قابل شستشو بودن دیوار، کف و اطراف آبخوری بوده و داشتن شب مناسب در کف، و دفع بهداشتی فاضلاب می باشد.) ارتفاع شیر آبخوری ها مناسب با سن داشت آموزان(بین ۱۰۰-۱۵۰ سانتی متر بالاتر از سطح زمین) باشد		
۴۰	۴	آبخوری ها خارج از سرویس های بهداشتی (با فاصله حداقل ۱۵ متر) احداث گردیده است.		
۴۱		آبخوری عمومی داشت آموزان با شرایط مناسب مجوز گردد حداقل برای هر ۴۵ نفر یک شیر آبخوری پیش بینی شود.		
۴۲	۲۰ ماده	تعداد توالت ها در مدرسه به ازاء هر ۴۰ نفر یک چشمیه توالت در نظر گرفته شود.		
۴۳		تعداد دستشویی ها در مدرسه به ازاء هر ۶۰ نفر یک دستشویی در نظر گرفته شود.		

پیوست ۲ : فرم وضعیت اینمی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	بررسی رعایت مفاد آئین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۱		متن مواد آئین نامه	۹۸-۹۹ ۹۹-۱۴۰۰ ۱۴۰۰-۱۴۰۱
۴۴		دستشویی ها دارای شرایط بهداشتی باشد. تعداد دستشویی: کل .....بهداشتی.....	
۴۵	تبصره ۱	توالت دارای شرایط بهداشتی باشد.(توالت بهداشتی: توالتی است که حداقل این شرایط را داشته باشد: ۱- چاه فاضلاب با مخزن داشته باشد و یا به شیکه جمع آوری عمومی فاضلاب متصل باشد. ۲- دارای دیوار و سقف و در باشد. ۳- اتاقک توالت دارای نور و جریان هوای بہت تهویه باشد. ۴- سرو سالم، بدون گشتنی و قابل شستشو داشته باشد. ۵- کف توالت به سمت سرده دارای شب و قابل شستشو باشد. ۶- دیوارها تا ارتفاع ۱۵۰ سانتی متر قابل شستشو باشد. ۷- برای شستشو به آب و سیله مورد نیاز دسترسی داشته باشد.) تعداد توالت: کل: .....بهداشتی.....	
۴۶	تبصره ۲	ارتفاع دستشویی ها مناسب با سن دانش آموزان در دوره های مختلف تحصیلی (۶۰-۷۵) سانتی متر از سطح زمین باشد.	
۴۷	تبصره ۳	استفاده از صابون مایع که نویجت دانش آموزان به سهولت قابل استفاده باشد در دستشویی ها ضروری بوده که بهتر است از مخزن ثابت صابون مایع و لوله کنی روی دستشویی ها انجام شود.(سهولت استفاده دانش آموزان حتماً چک شود)	
۴۸	ماده ۲۱	تحویل دفع فاضلاب پایستی بر اساس استانداردهای موجود از نظر بهداشتی طراحی و اجرا شود.	
۴۹	تبصره ۱	مناخی که سیستم دفع فاضلاب ندارند، دفع به روش بهداشتی انجام گیرد.	
۵۰	تبصره ۲	حجم سینیک تاکن چه جاذب با توجه به ظرفیت مدرسه تعیین شده است.	
۵۱	ماده ۲۲	کلاس ها باید حتی امکان طوری ساخته شوند که از نور طبیعی استفاده نمایند، ترجیحاً پنجره ها در سمت چپ دانش آموزان تعییه شود و سطح آن ها حدود یک پنجم مساحت کلاس باشد.	
۵۲	تبصره ۱	در صورت استفاده از نور مصنوعی در کلاس ها به ویژه کلاس های شبانه میزان نور ۳۰۰۰-۵۰۰۰ لوکس باشد	
۵۳		میزان نور راهرو ها ۱۰۰-۱۰۰ لوکس و رختکن ها توالت ها و دستشویی ها حداقل ۱۰۰-۱۵۰ لوکس در نظر گرفته شود.	
۵۴	ماده ۲۳	درج حرارت کلاس هایین ۱۸-۲۱ درجه سانتی گراد باشد.	
۵۵	ماده ۳۳	رطوبت کلاس ها طبیعی است (۵۰-۶۰ درصد) و باوی نم در محیط کلاس ها نمی باشد.	

پیوست ۲: فرم وضعیت اینمی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	متن مواد آین نامه	بررسی رعایت مفاد آین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۵۶		سیستم تهییه کلاس ها مناسب و مطبوع باشد و در صورت نیاز به سیستم سرمایشی رعایت کامل اینمی شده باشد.		۱۴۰۰-۱۴۰۱ ۹۹-۱۴۰۰ ۹۸-۹۹
۵۷		وسایل گرمایشی به خصوص بخاری های مدرسه دارای آزم استاندارد بوده و گاز حاصل از سوخت دستگاه های مولد حرارت به خارج کلاس هدایت شود تا حداقل اکسیژن را برای سوخت کامل مصروف کند. خطر آتش سوزی وجود نداشته باشد.(نکات اینمی به طور کامل رعایت گردد)		
۵۸		فضای کلاس به وسیله گرمایشی به طور نکتواخت گرم می گردد.		
۵۹		مخازن نتنی و کالری در مکان مناسب دور از کلاس های درس باشد.		
۶۰		وسایل اطفاء حریق به تعداد کافی بر اساس حجم مدرسه و در مکان مناسب وجود داشته باشد(۰/۱۰۰ فاصله از سطح زمین)		
۶۱		وسایل اطفاء حریق دارای ارجاع معابر شاور سالنها باشد.		
۶۲		تابلو برق، کلید و پریزهای برق سالم و دارای حفاظ مناسب باشد.		
۶۳		حداقل دو راه فرار از موقع اضطراری در هر ساختمان وجود دارد و به راحتی داشن آموزان به آن دسترسی دارند.(راه و یا راه های اصلی و معمولی ورود و خروج، راه خروج اضطراری مخصوص نمی شوند)		
۶۴		زنگ خطر به منظور انتقاده در شرایط اضطرار وجود دارد بعل فرار اضطراری داشن آموزان با عالم و پوچ شخص گردیده است.		
۶۵	۲۰۵اد	زیاله دان بهداشتی درب دار، دند زنک، با ظرفیت و تعداد مناسب و با کیسه زیاله در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد.		
۶۶		زیاله ها روزانه و به موقع جمع آوری و دفع گردد.		
۶۷		هیچ گونه حوض و موجوده در محوله مدرسه نمی باشد.		
۶۸	۲۶۵اد	دیوارها و کف کارهای و آزمایشگاه از جنس مقاوم و قابل شستشو بوده، لغزende نیاشد و دارای شب مناسب به طرف کف شوی باشد.		
۶۹		آزمایشگاه و کارگاه مجهز به دستشویی و صابون مایع و آب سرد و گرم باشد.		
۷۰	۲ تبصره	آزمایشگاه چیزهای به سیستم تهییه کلاس ها مناسب با حجم سان باشد.		
۷۱		دستورالعمل اینمی کار در آزمایشگاه حسب مورد نهی و در محل مناسب نصب شده باشد.		
۷۲	۳ ماده	در هر مدرسه به ازاء هر داشن آموزان ۰/۵ متر مربع فضای سبز در نظر گرفته شود.		
۷۳	۳۱ ماده	به منظور جلوگیری از ایجاد گرد و غبار، محوله مدرسه بدل از جنس منابع غیر لغزنه ده گرفتوش گردد.		
۷۴	۳۲ ماده	اخذ صلاحیت بهداشتی جهت احداث و تاسیس، از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پرستی لازم الاجرا است.		
۷۵	۷۵ مقررات	آیا فروش مواد غذایی تاریخ مرتفع گذاشته در مدرسه جلوگیری می شود؟		
۷۶		آیا مدرسه عاری از وجود حشرات با آثار آن ها است؟		
۷۷		آیا مدرسه عاری از وجود جوندگان با آثار آن ها است؟		
۷۸		آیا در و پنجه های مشترف به فضای خارج به توری سیمی مناسب (برای جلوگیری از ورود حشرات)جهز شده است؟		
۷۹		آیا در مدرسه مبارزه با حشرات و جوندگان مطابق با دستورالعمل ها و قوانین وزارت بهداشت انجام می گیرد؟		

پیوست ۲ : فرم وضعیت اینمنی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	بررسی رعایت مقادیر آین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۸۱	مقرات	آیا از وسائل پاک(با سیستم مرکزی گاز سوز)جهت گرمایش استفاده می شود؟	۱۴۰۰-۱۴۰۱ ۹۹-۱۴۰۰ ۹۸-۹۹
۸۲	بهداشت	آیا اقدامات در جهت صرفه جویی در مصرف کاغذ انجام شده است؟	
۸۳	زیست	آیا اقدامات در جهت معرف ارزی شامل برق، آب و سوخت انجام شده است؟	
۸۴		آیا خط مشی اینمنی و سلامت مدرسه تدوین گردیده است؟	
۸۵		آیا جلسات کمیته راهبری مدرسه به صورت ماهانه تشکیل می شود؟	
۸۶		آیا معاينه مدیر مدرسه در استقرار و تکهداری سیستم مدیریت مدرسه تعیین گردیده است؟	
۸۷		آیا نیم میزی داخلی مدرسه تکمیل گردیده است؟	
۸۸		آیا نیم میزی داخلی مدرسه بر اساس دستور العمل مربوطه تشکیل و فعالیت می کند؟	
۸۹		آیا الزامات قانونی و مقررات جاری کشور در رابطه با اینمنی و سلامت مدرسه گردآوری و در دسترس بوده و تکهداری می شود؟	
۹۰		آیا برنامه ممیزی داخلی اداری در مدرسه موجود است؟	
۹۱		آیا ممیزی های داخلی بر اساس برنامه های تنظیم شده زیر نظر مشاور فنی مدرسه انجام می شود؟	
۹۲		آیا مدرسه دارای مشاور فنی در امور اینمنی و بهداشت و سایر امور سلامت می باشد؟	
۹۳		آیا مستندات عمود نیاز سیستم مدیریت سلامت مدرسه تهیه شده و تکهداری می گردد؟	
۹۴		آیا کلیه مستندات سیستم مدیریت سلامت مدرسه دارای شماره ویرایش و بازنگری و تاریخ جهت کنترل مستندات و سوابق می باشند؟	
۹۵		آیا گزارشات ممیزی داخلی و برگه های عدم اطباقها تکمیل گردیده است؟	
۹۶		آیا مصوبات مملکت کمیته راهبری مدرسه اجرا و پذیری می شود؟	
۹۷		آیا ارزیابی ریسک های سلامتی و راهکارهای کنترلی برای مشکلات سلامت مدرسه زیر نظر مشاور فنی ارائه می گردد؟	
۹۸		آیا مستندات مربوط به بند ۹۰ موجود است؟	
۹۹		آیا پیگیری جهت رفع نواقص و عدم اطباقها و اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی انجام می شود؟	
۱۰۰		آیا جلسات سالیانه بازنگری مدیریت در رابطه با سیستم مدیریت سلامت مدرسه برگزار می گردد؟	
۱۰۱		آیا مصوبات جلسات بازنگری سالیانه مدیریت مدرسه پیگیری و اجرا می شود؟	
بررسی مقررات بهداشت حرفه ای			
۱۰۲		آیا محل تکهداری سوخت مدرسه در خارج از ساختمان کلاس های مدرسه است؟	
۱۰۳		آیا عدم تکهداری مواد سمی و مواد شیمیایی سمی در محیط مدرسه رعایت می شود؟	
۱۰۴		آیا دسترسی به ابزار توسط دانش آموزان کاملاً غیر ممکن است؟	
۱۰۵		آیا تهیه بخار به خوبی صورت می گیرد؟	
۱۰۶		آیا مدرسه در صورت بخاره مند بودن از سیستم لوله کشی گاز دارای وسایل گرمایشی گاز سوز مرکزی استاندارد می باشد؟	

پیوست ۲ : فرم وضعیت اینمی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	بررسی رعایت مفاد آین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۱۰۷		آیا استفاده از بخاری های برقی در کلاس ها منوع شده است؟	۹۸-۹۹
۱۰۸		آیا تاریخ شارژ کپسول های اطمای حریق به روز می باشد؟	۹۹-۱۴۰۰
۱۰۹		آیا نابلهای هندسه ایمنی ، تعیین میمهای فرار و راه های خروج اضطراری امنیتم در مدرسه وجود دارد ؟	۱۴۰۰-۱۴۰۱
۱۱۰		در صورت وجود کارگاه آیا حفاظت ماشین آلات به خوبی رعایت گردیده به طوری که ایجاد خطر و حادثه برای دانش آموزان ننماید؟	
۱۱۱		آیا از نظر سرو مدارس مهارت استفاده از وسائل اطمای حریق را دارد؟	
۱۱۲		آیا کارگاه مدرسه مهارت استفاده از وسائل اطمای حریق را دارد؟	
۱۱۳		آیا دیوار کلاس ها دارای رنگ روشن می باشند؟	
۱۱۴		آیا سطوح کلاس طوری می باشد که ایجاد درخشندگی نکند؟	
۱۱۵		آیا سایبان پنجره های طوری است که خیرگی حاصل از نور آفتاب وجود نداشته باشد؟	
۱۱۶		آیا حداقل شدت روشنایی در آزمایشگاه ها و کارگاه های مناسب با نوع کار مطابق با استانداردهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (موکر سلامت محیط و کار - بهداشت حرفة ای) می باشد؟	
۱۱۷		آیا دستورالعمل اینمی کار در آزمایشگاه و کارگاه حسب مورد تهیه و در محل مناسب و قابل رویت نصب گردیده است؟	
۱۱۸		آیا ثبت حوادث حتی حوادث جزئی نظیر یک بریدگی کوچک (در دفتر ثبت حوادث) انجام می شود؟	
۱۱۹		آیا حوادث مورد بررسی قرار می گیرند؟	
۱۲۰		آیا نظم و انبساط و نظافت در محیط مدرسه رعایت می گردد؟	
۱۲۱		آیا سطوح تیز و برند طوری برطوف و ایمن گردیده اند که افراد را در چار حادثه نسازند؟	
۱۲۲		چانچه مدرسه در محیط پرس و صد قرار گرفته آیا از پنجره های دو چادره استفاده شده است؟	
۱۲۳		آیا از نظر وجود ارتعاشات در کلاس ها و محوطه مدرسه حفاظت وجود دارد؟	
۱۲۴		آیا هواهای کلاس ها فاقد گرد و غبار است؟	
۱۲۵		آیا محوطه مدرسه فاقد گرد و غبار است؟	
۱۲۶		آیا تقویه کلاس های درس به خوبی انجام می شود؟	
۱۲۷		آیا درب نابلهای برق قفل و عالم شداردهنده بر روی آن نصب شده است؟	
۱۲۸		آیا کنیفوش اینمی در زیر نابلهای برق نصب گردیده است؟	

پیوست ۲ : فرم وضعیت اینمنی و بهداشت مدرسه

ردیف	مواد	بررسی رعایت مفاد آئین نامه بهداشت محیط مدارس	تاریخ بازدید
۱۲۹	آیا جعبه کمک های اولیه در مدرسه وجود دارد؟	متن مواد آئین نامه	۱۴۰۰-۱۴۰۱ ۹۹-۱۴۰۰ ۹۸-۹۹
۱۳۰	آیا جعبه کمک های اولیه دارای تجهیزات کامل می باشد؟		
۱۳۱	آیا آموزش کمک های اولیه در مدرسه به مسئولین ارائه گردیده است؟		
۱۳۲	آیا آموزش های اینمنی و بهداشت و فرار در موقع اضطراری به دانش آموزان و اولیای مدرسه داده شده است؟		
۱۳۳	آیا پریزها و چراغ ها تعییر و تغییر داری می شود و این موارد هنگی سالم هستند؟		
۱۳۴	آیا در محل هایی که نیاز به روشنایی منوعی است و تاریک می باشد نور مورد نیاز به اندازه کافی توسط سیستم روشنایی تامین می شود؟		
۱۳۵	آیا محوطه مدرسه و کلاس های از بیو مواد شیمیایی و سموم و شوینده هاست؟		
۱۳۶	در صورت وجود ابیار مواد شوینده یا کننده آیا ظلم و اضطراب و چیدمان صحیح در آن رعایت گردیده است؟		
۱۳۷	آیا اقدامات لازم جهت این سازی محیط مدرسه تنظیر جلوگیری از نصب آئین های مخابرات و موبایل، جلوگیری از نصب ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق و امدادهای در داخل و نزدیکی مدرسه و پیشگیری از سایر موارد غیر این در نزدیکی و داخل مدرسه انجام گرفته است؟		
۱۳۸			

دستورالعمل پایگاه تغذیه سالم

مقدمه

بر اساس ماده ۳ آینه نامه اجرایی تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش آموزان با هدف ارتقای تأمین بخشی از انرژی و مواد غذی مورد نیاز، ارائه موادغذایی سالم و جلوگیری از عرضه موادغذایی کم ارزش تغذیه ای به آنها، تهیه و تنظیم شده است.

۱- هدف و دامنه کاربرد

به منظور ارتقای سلامت تغذیه ای دانش آموزان این دستورالعمل باید در کلیه مدارس دولتی و غیر دولتی اعم از ابتدایی، متوسطه اول و دوم اجرا گردد.

۲- تعاریف

در این دستورالعمل، واژه ها و اصطلاحات با تعاریف زیر به کار برده میشود:

۱-۱) پایگاه تغذیه سالم

به مکانی اطلاق میشود که تهیه و یا عرضه و فروش مواد خوردنی و آشامیدنی آماده مصرف به صورت سرد و گرم در آن انجام می گیرد.
تذکر : با توجه به هماهنگی های بعمل آمده، قوانین و مقررات مربوط به پایگاه تغذیه سالم در مورد تعاقنی آموزشگاهی نیز صدق می کند.

۲-۲) وزارتین

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحد های تابعه
- وزارت آموزش و پرورش و واحد های تابعه

۳-۲) مواد غذایی سالم

غذای سالم یا ایمن غذایی است که از مواد اولیه سالم و ایمن تهیه شده باشد و عاری از مواد زیان بخش و مضر باشد.

۴-۲) مواد غذایی فاسد و یا غیر قابل مصرف

مواد غذایی است که رنگ، بو، مزه و قوام آن تغییر کرده و یا تاریخ مصرف آن منقضی شده و یا در شرایط نامطلوب نگهداری شده باشد.

۵-۲) تجهیزات

منظور از تجهیزات در این دستورالعمل، ابزار و وسایلی هستند که برای تهیه، نگهداری و توزیع مواد غذایی، ایمنی و خدماتی در پایگاه تغذیه سالم مورد استفاده قرار می گیرند.

۶-۲) بهداشت محیط

عبارة است از کنترل عوامل فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی، رادیولوژیکی و غیره که در محیط زندگی بر سلامت جسمی، روانی و اجتماعی انسان تاثیر می گذارد.

۷-۲) بازرسی

به عمل نظارتی گفته می شود که هدف از آن بررسی میزان انطباق شرایط موضوع و محل بازرسی با قوانین و الزامات بهداشتی ناشی از آن ها می باشد.

بهداشت محیط پایگاه تغذیه سالم

۳- اصول مکان یابی

- ۱- انتخاب مکان مناسب جهت استقرار پایگاه تغذیه سالم در مدارس با توجه به شرایط اقلیمی محل از نظر میزان تابش آفتاب، میزان بارندگی، جهت بادهای غالب و ... بدین معنا که مثلا در مناطق پرباران و یا بسیار گرم، پایگاه تغذیه سالم را ترجیحاً در فضای بسته مراکز آموزشی و در مناطق با آب و هوای معتدل، پایگاه تغذیه سالم را در فضای باز (حیاط مدرسه) مستقر نمود.
- ۲- دارای دسترسی راحت، ایمن و مناسب برای استفاده کنندگان
- ۳- دارا بودن فاصله های مناسب از محل جمع آوری پسماند و سرویسهای بهداشتی (توالت ها) به گونه ای که محل قرارگیری پایگاه تغذیه سالم می باشد ضمیم رعایت کلیه عوامل مذکور در دورترین فاصله ممکن از مراکز تولید بو و آلودگی در نظر گرفته شود.
- ۴- قرار داشتن در معرض دید و کنترل مسئولان مراکز آموزشی

۴- اصول طراحی و معماری

پایگاه تغذیه سالم مدارس در تعریف عام آن به مکان عرضه و فروش مواد خوردنی و آشامیدنی بسته بندی شده و آماده اطلاق میشود که در اینصورت میزان فضای لازم تابع نوع خدمات راهه شده در پایگاه فوق میباشد ولیکن در مواردی که طبخ مواد خوراکی نیز در آن انجام میشود، ابعاد فیزیکی بیشتری را می طلبد که مشروح هر یک از گروههای مربوطه به شرح زیر است :

پایگاه تغذیه سالم نوع اول :

این پایگاه صرفا عرضه و فروش مواد خوراکی و آشامیدنی بسته بندی شده و آماده را به عهده دارد و دارای عناصر و شرایط زیر می باشد :

- ۱- یخچال ویترینی
- ۲- روشیوی و حوله برای استفاده کارکنان پایگاه تغذیه سالم
- ۳- قفسه بندی دیواری جهت نگهداری مواد خوراکی
- ۴- قفسه های زمینی دردار جهت ذخیره و انبار مواد خوراکی
- ۵- ظروف زباله دردار و قابل شستشو
- ۶- قفسه یا رختکن جهت نگهداری لوازم شخصی فروشنده
- ۷- جعبه کمکهای اولیه
- ۸- تجهیزات گرمایشی مثل شوفاژ یا بخاری
- ۹- تجهیزات سرمایشی

تذکر : در صورت استفاده از الگوی اول نوع پوشش سطوح محل عرضه مواد غذایی باید قابل نظافت، تمیز، بدون رطوبت و نم باشد.

تبصره : در مدارس کم جمعیت (زیر ۱۰۰ نفر) و استان های محروم کشور بندهای ۳، ۴، ۶، ۸، ۹ الزامی نمی باشد. همچنین درخصوص بند ۱ به جای یخچال ویترین دار از یخچال معمولی سالم استفاده نمایند.

پایگاه تغذیه سالم نوع دوم :

این پایگاه علاوه بر فروش مواد خوردنی و آشامیدنی بسته بندی شده و آماده، مواد غذایی گرم و طبخ شده را نیز تهیه و عرضه می نماید، که دارای شرایط زیر می باشد :

۵- بهداشت مواد غذایی سرد یا گرم

۱- میوه و سبزی هایی که به صورت خام مصرف میشوند، باید مطابق دستور العمل های مرکز سلامت محیط کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به شرح ذیل به دقت شسته و گندздایی گرددند:

(۱) مرحله اول : شستشو، سبزیجات به خوبی پاک و شستشو گردد تا مواد زائد و گل و لای آن برطرف شود.

(۲) مرحله دوم : انگل زدایی، سبزیجات در یک ظرف ۵ لیتری آب حاوی مایع ظرف شویی (۳ تا ۵ قطره مایع ظرفشویی به ازای هر لیتر آب) قرار داده شود و بعد از ۵ دقیقه به آرامی سبزیجات از ظرف خارج گردد و با آب شستشو داده شود.

(۳) مرحله سوم : گندздایی، یک گرم (نصف قاشق چایخوری) پودر پرکلرین (یا یک قاشق مرباخوری آب ژاول ۱۰ درصد یا دو قاشق مرباخوری آب ژاول ۵ درصد) در ۵ لیتر آب حل گردد و سبزیجات به مدت ۵ دقیقه در داخل محلول قرار داده شود.

(۴) مرحله چهارم : شستشو با آب، سبزیجات گندздایی شده مجدداً با آب سالم شسته شوند تا باقیمانده کلر یا ماده گندزدا از آن جدا گردد.

(۵) در صورتی که از سایر مواد گندздایی سبزیجات استفاده می گردد باید این مواد دارای پروانه ساخت یا ورود بوده و گندздایی سبزیجات مطابق دستورالعمل شرکت سازنده انجام گردد.

(۶) سبزی و صیفی جاتی که بعد از طبخ مصرف می گردد باید قبل از طبخ به خوبی پاک و شستشو گردد و نیازی به گندздایی نیست.

۱- رعایت بندهای نوع اول

۲- اجاق گاز

۳- ظرفشویی دو لگنه مجهز به آب گرم و سرد

۴- قفسه جهت نگهداری ظروف

۵- میز کار جهت آماده سازی مواد خوراکی

۶- قفسه یا کمد در دار جهت ذخیره و انبار مواد غذایی اولیه مثل پیاز و سبب زمینی و روغن

۷- در صورت استفاده از الگوی دوم : پوشش دیوار محل پخت، باید حدائق تا ارتفاع ۲۷۰ سانتیمتر از جنس سنگ، کاشی، سرامیک سالم به رنگ روشن تمیز و قابل نظافت باشد.

۷- چنانچه ارتفاع دیوار بیش از ۲۷۰ سانتی متر است باید تا زیر سقف از جنس سنگ، کاشی، سرامیک سالم به رنگ روشن، تمیز و قابل نظافت باشد.

۸- در صورت استفاده از الگوی دوم : پوشش کف از جنس سنگ، سرامیک، کاشی یا موزائیک غیر لغزنده باشد.

۹- در صورت مجزا بودن محل پخت از عرضه مواد غذایی اجرای بند ۸ و ۷ برای محل پخت الزامی است.

۱۳- مواد غذایی پس از خارج شدن از حالت انجماد (یخ زدگی) باید هرچه زودتر مصرف شوند و از انجماد مجدد مواد غذایی خودداری گردد در غیر اینصورت بزودی فاسد می گردد.

تبصره : غذاهایی که از بیرون (مراکز پخت) تهیه میشوند، وضعیت بهداشتی مرکز پخت و شرایط حمل و نقل غذا باید مطابق با دستورالعمل اجرایی بازرگانی بهداشتی از مراکز تهیه، تولید، توزیع، نگهداری، حمل و نقل و فروش مواد خوردنی و آشامیدنی به شماره ۱۸۰۳۹۲۰۹ معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

۶- اینمنی و شرایط فنی ساختمان

۱- در محل پایگاه تغذیه سالم نوع دوم صرفا اقلام مجاز و سالم خواراکی عرضه شود و از فروش لوازم التحریر و سایر کالاهای اکیدا خودداری گردد.

۲- مشخصات کف، دیوارها و سقف پایگاه تغذیه سالم: پوشش سطوح محل عرضه مواد غذایی باید قابل نظافت، تمیز، بدون رطوبت و نم باشد.

- پوشش دیوار محل پخت، باید حداقل تا ارتفاع ۲۷۰ سانتی متر از جنس سنگ، کاشی، سرامیک سالم به رنگ روشن، تمیز و قابل نظافت باشد.

- پوشش سقف محل عرضه باید تمیز و قابل نظافت باشد - پوشش سقف محل طبخ باید مصالح ساختمانی قابل نظافت بدون درز و شکاف، صاف و به رنگ روشن باشد.

- پوشش کف مراکز عرضه باید از جنس مقاوم، صاف، بدون درز و شکاف و قابل نظافت باشد

۷-۱ در صورتی که سبزیجات به صورت بسته بندی و گندزدایی شده خردباری و مصرف می گردد باید سبزیجات بسته بندی دارای پروانه ساخت باشند در این صورت نیاز به سالم سازی سبزیجات نمی باشد.

۲- مواد غذایی از قبیل سبزی و میوه پس از تهیه بلافصله شسته و گندزدایی شده، در یخچال نگهداری شود.

۳- محصولات غذایی بسته بندی شده باید از تولیدات کارخانجات معترض تهیه و دارای پروانه ساخت، سری ساخت، تاریخ تولید و مصرف باشد.

۴- غذا باید در محل تمیز و عاری از گرد و خاک، مگس، حشرات و جانوران موذی نگهداری شوند.

۶- غذاهای خام و پخته را باید در یخچال جدا از هم نگهداری کرد و با هم مخلوط ننمود.

۸- غذاهای پخته شده باید بیش از نیم ساعت خارج از یخچال نگهداری شوند.

۹- در تهیه غذا از نمک یددار تصفیه شده که دارای پروانه ساخت از وزارت بهداشت می باشد، استفاده شود.

۱۰- از بسته بندی و عرضه مواد خواراکی در کاغذهای باطله، روزنامه و کیسه های پلاستیکی مصرف شده و رنگی اکیدا خودداری شود.

۱۱- در صورت استفاده از ظروف یکبار مصرف این ظروف باید مخصوص مواد غذایی گرم یا سرد باشند.

۱۲- غذا از زمان پخت تا هنگام توزیع باید کاملاً داغ باشد.

۷- بهداشت فردی و عمومی

۱- کلیه کارگران، متصدیان و یا اشخاصی (دانش آموزان) که به نحوی در امر تهیه و توزیع و فروش مواد غذایی در پایگاه تغذیه سالم مدارس انجام وظیفه می نمایند. موظفند کارت بهداشت معتبر(معاینه پزشکی) صادره از مراکز بهداشت وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در محل کار خود داشته باشند. (مدت اعتبار کارت معاینه پزشکی افرادی که در تهیه و توزیع و فروش مواد غذایی سروکار دارند شش ماه و افرادی که صرف در توزیع و فروش مواد غذایی بسته بندی شده دخالت دارند یک سال می باشد).

تبصره: جهت دریافت کارت بهداشت می توانند به کلیه دفاتر پیشخوان دولت یا دفاتر خدمات سلامت مراجعه نمایند.

۲- اشخاصی که در محل پایگاه تغذیه سالم کار می کنند می بایست ملبس به روپوش سفید (و در محل پخت نیز ملبس به کلاه) بوده و موظف به استفاده از وسائل بهداشتی (حوله و صابون مایع) میباشند.

۳- کلیه پرسنل پایگاه تغذیه سالم ملزم به رعایت بهداشت فردی شامل کوتاه نگهداشتن ناخنها و شستن دست ها با آب و صابون بعد از هر بار توالت و قل از شروع به کار میباشند.

۴- مسئول دریافت وجه در تهیه و توزیع مواد خوراکی دخالتی نداشته باشد.

۵- نصب جعبه کمکهای اولیه مجهز به لوازم مورد نیاز در محل پایگاه تغذیه سالم الزامی است.

۶- نظافت روزانه محیط پایگاه تغذیه سالم ضروری است.

- پوشش کف محل طبخ، باید از جنس سنگ، سرامیک یا موزائیک صاف، بدون درز و شکستگی دارای کف شور مجهز به شتر گلو به تعداد مورد نیاز، دارای شیب مناسب به سمت فاضلاب رو و نصب توری ریز بر روی آن باشد.

۳- مشخصات درها و پنجره ها :

- در و پنجره ها باید از جنس مقاوم، سالم و بدون زنگ زدگی و پوسیدگی باشد.

- نصب توری مناسب در پنجره محل طبخ الزامی است.(توری باید متحرک و قابل تعویض یا شستشو باشد).

۴- تاسیسات بهداشتی:

(الف) دارای آب آشامیدنی و سیستم فاضلاب مورد تایید وزارت بهداشت و درمان باشد.

(ب) سیستم گرمایشی میتواند به اشكال گوناگون از قبیل شوفاژ و یا بخاری باشد که در صورت کاربرد انواع بخاری، احتراق به صورت کامل انجام گرفته و گازهای حاصله به وسیله دورکش به خارج از محوطه پایگاه تغذیه سالم هدایت شوند.

(ج) برخورداری از جریان هوا و تهویه مناسب و حتی الامکان نصب هوکش.

(د) در صورت استفاده از اجاق گاز برای پخت و پز، تعییه دستگاه تهویه مکانیکی (هود) در قسمت فوقانی اجاق گاز ضروری است.

(ه) تامین نور کافی و مناسب با استفاده از منابع روشنایی طبیعی و مصنوعی

(و) عایق کاری کف و دیوارها به منظور جلوگیری از نفوذ رطوبت

نگهداری شوند.
۶- استفاده از قندان، نمکدان و نظیر آنها بدون سرپوش ممنوع است.

ب) میز کار میباشد دارای شرایط زیر باشد :

۱- سطح میز کار باید صاف، تمیز، سالم و بدون درز بوده و روکش آن از جنس قابل شستشو باشد و پس از هر بار استفاده شسته و گندздایی گردد.

۲- سطل زباله بهداشتی، قابل شستشو و مجهرز به کیسه زباله بوده و پس از هر بار تخلیه شسته شود.

۳- در صورت استفاده از گاز شهری و یا کپسول گاز مایع، کنترل مستمر لوله ها، بستهها و شیرآلات از نقطه نظر ایمنی و جلوگیری از نشت گاز ضروری است. (استفاده از کپسول آتش نشانی الزامی است)

۹- پایش و فظارت

۱- نظارت بر اجرای دقیق دستور العمل بر عهده کمیته بهداشت، تغذیه و ایمنی در استان ها می باشد که ترکیب اعضا و شرح وظایف آنها در تفاهم نامه امضاء شده توسط وزرای آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درج شده است.

۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برابر با بازرسی های انجام شده از پایگاه تغذیه سالم، در صورت عدم رعایت نکات دستورالعمل بهداشت محیط پایگاه تغذیه سالم می تواند برابر با قانون اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی اقدام نماید.

۷- کارکنان پایگاه تغذیه سالم در صورت ابتلاء به بیماری های واگیر مثل سرماخوردگی، اسهال، آنژین و بیماری های پوستی تا بهبودی کامل باید از تماس با مواد غذایی خودداری نمایند.

۸- مسئول پایگاه تغذیه سالم جهت خشک کردن ظروف شسته شده از وسیله خشک و تمیز و عاری از آلودگی استفاده نماید.

۹- مسئول پایگاه تغذیه سالم جهت برداشتن مواد غذایی آماده مصرف از پنس (انبرک) استفاده نماید.

۱۰- از دست به دست کردن غذای پخته شده (دستمالی) بخصوص گوشتها خودداری گردد.

۸- تجهیزات و لوازم کار

(الف) ظروف مورد استفاده در طبخ مواد غذایی یا آماده سازی مواد خوراکی در پایگاه تغذیه سالم مدارس باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- استفاده از ظرفوفی که به وسیله وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی غیرمجاز اعلام شده، ممنوع است.

۲- در صورت استفاده از ظروف لعائی میباشد کاملا سالم و قادر شکستگی و لب پریدگی باشند.

۳- برای پخت مواد غذایی از ظروف ضد زنگ و مناسب با درجه پخت استفاده شود .

۴- برای پخت مواد غذایی از ظروف ضد زنگ و مناسب با درجه پخت استفاده شود .

۵- وسایل و ظروف غذاخوری و تهیه غذا باید در ویترین یا قفسه دردار

پیوست ۳: آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه سالم

وزارت آموزش و پرورش
معاونت پرورشی و تربیت بدنی
دفتر سلامت و پیشگیری از آسیبهای اجتماعی

فرم آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه

ردیف	تاریخ بازدید	شماره مواد آئین نامه	متن مواد آئین نامه			
				۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹
۱		۱	کلیه متصدیان پایگاه تغذیه سالم و افرادی که در این مکان اشتغال دارند موظفند دوره ویژه بهداشت عمومی را به ترتیبی که معاونت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام می نماید گذرانده و گواهینامه معتر آن را دریافت دارند.			
۲		۲	اشغال به کار اشتھاخص فاقد گواهینامه معتر مندرج در ماده ۱ آئین نامه و همچنین فاقد گواهینامه صلاحیت کار از آموزش و پرورش در پایگاه منوع است.	تصریه		
۳		۳	کلیه متصدیان پایگاه که مشمول ماده ۱ آئین نامه می باشد، موظفند کارت معاینه پزشکی معتبر در محل کار خود داشته باشند و هنگام مراجعت بازرسین بهداشت ارایه نمایند.			
۴		۴	کارت معاینه پزشکی منحصر از طرف مرکز بهداشت شهرستان یا مراکز بهداشتی، درمانی شهری و روستایی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر خواهد شد. مدت اعبار کارت فوق حداقل یک سال می باشد.	تصریه		
۵		۵	متصدیان و شاغلین در پایگاه تغذیه سالم موظفند رعایت کامل بهداشت فردی و نظافت عمومی محل کار خود را نموده و به دستوراتی که از طرف بازرسین بهداشت داده می شود، عمل نمایند.			
۶		۶	کلیه اشخاصی که در پایگاه کار می کنند، باید ملبس به لباس کار تمیز به رنگ روش باشند.			
۷		۷	متصدی موظفند برای هر یک از شاغلین خود جایگاه محفوظ و مناسبی به منظور حفظ لباس و سایر وسائل در محل تهیه نمایند.			
۸		۸	شاغلین در پایگاه موظفند از ورود و دخالت افراد متفرقه به امور تولید، تهیه، طبخ و توزیع و فروش مواد غذایی جلوگیری نمایند.			
۹		۹	مدیر مدرسه موظف است در صورت لزوم آشپزخانه، انبار مواد غذایی اولیه، سالن غذاخوری با فضای کافی به تناسب تعداد دانش آموزان با شرایط کاملاً بهداشتی مطابق با ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در محل مدرسه ایجاد نماید.			

پیوست ۳: آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تقدیمه سالم

ردیف	تاریخ بازدید	شماره مواد آئین نامه	مواد آئین نامه		
			۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹
۱۰		۸۰ ماده			
۱۱		۹۰ ماده			
۱۲		۱۰۰ ماده			
۱۳		۱۱۰ ماده			
۱۴		۱۲۰ ماده			
۱۵		۱۳۰ ماده			
۱۶		۱۴۰ ماده			
۱۷		۱۵۰ ماده			
۱۸		۱۶۰ ماده			
۱۹		۱۷۰ ماده			
۲۰		۱۸۰ ماده			
۲۱		۱۹۰ ماده			

پیوست ۳: آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تعزیه سالم

ردیف	تاریخ بازدید	شماره مواد آئین نامه	متن مواد آئین نامه			
				۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹
۲۲		۲۰ ماده	پوشش سقف آشپزخانه باید از جنس قابل شستشو و به رنگ روشن باشد.			
۲۳		۲۱ ماده	وضع درها و پنجره ها باید دارای شرایط زیر باشد: الف: درها و پنجره ها از جنس مقاوم، سالم و بدون ترک خودگیر و شکستگی و زنگ زدگی و قابل شست و شو بوده و همیشه تمیز باشد. ب: پنجره بازشو باید مجهز به توری سالم و مناسب باشد به نحوی که از ورود حشرات بداخل اماکن جلوگیری نماید. ج: درهای مشرف به فضای باز باید مجهز به توری سالم و مناسب و همچنین فنردار باشد بطوریکه از ورود حشرات و جوندگان و سایر حیوانات جلوگیری نماید.			
۲۴		۲۲ ماده	آب مصرفی باید مورد تأیید مقامات بهداشتی باشد			
۲۵		۲۳ ماده	دفع بهداشتی فاضلاب پایگاه موردن تأیید مقامات بهداشتی باشد.			
۲۶		۲۴ ماده	سالان غذاخوری دارای حداقل یک عدد دستشویی بهداشتی باشد.			
۲۷		۲۵ ماده	دستشویی ها مجهز به صابون (ترجیحاً صابون مایع) و وجود زیاله دان در کنار دستشویی الزامی است.			
۲۸		۲۶ ماده	در صورت داشتن آشپزخانه دستگاه سوت و نوع مواد سوتختی باید از نوعی باشد که احتراق به صورت کامل انجام گیرد.			
۲۹		۲۷ ماده	در آشپزخانه نصب هود با ابعاد مناسب از جنس مناسب و مجهز به هوافکش با قدرت مکش کافی بالای دستگاه پخت الزامی است.			
۳۰		۲۸ ماده	محل شست و شو و نگهداری ظروف باید در مجاور محل پخت و مجزا و مستقل از آن باشد.			
۳۱		۲۹ ماده	ظرف باید در ظرفشویی حداقل دو مرحله های (شست و شو-آبکشی) یا توسط دستگاه های اتوماتیک شسته شود.			
۳۲		۳۰ ماده	تعداد و ظرفیت هر ظرفشویی باید مناسب با تعداد ظروف باشد.			
۳۳		۳۱ ماده	هر لگن یا واحد ظرفشویی باید مجهز به آب گرم و سرد باشد.			
۳۴		۳۲ ماده	قفسه و ویترین و گنجه ها باید قابل نظافت بوده و مجهز به در و شیشه سالم و همیشه تمیز و فاصله کف آنها از زمین حدود ۲۰ سانتی متر باشد.			
۳۵		۳۳ ماده	پیشخوان و میز کار باید سالم و سطح آن از جنس قابل شستشو باشد.			

پیوست ۳: آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه سالم

ردیف	تاریخ بازدید	شماره مواد آئین نامه	متن مواد آئین نامه
۳۶			میز کاری که صرفاً جهت تهیه مواد غذایی بکار می رود باید فاقد هرگونه کشو و یا قفسه بوده و فضای زیر آن نیز مورد استفاده قرار نگیرد.
۳۷			ابار مواد غذایی باید به نحو تهیه و میزان حرارت و رطوبت آن همواره موردنایی مقامات بهداشتی باشد.
۳۸			قفسه بندی و پالت گذاری در ابار به نحو مطلوب و مناسب انجام شود.
۳۹			کلیه مواد غذایی فاسد شدنی باید در یخچال و یا سردهخانه مناسب نگهداری شود و مدت آن بیش از زمانی نباشد که ایجاد فساد یا تغییر کیفیت نماید.
۴۰			یخچال و سردهخانه باید مجهز به دماستن سالم باشد.
۴۱			قراردادن مواد غذایی پخته و خام و نشسته در کتار هم در داخل یخچال ممنوع بوده و یخچال و سردهخانه همواره باید تمیز و عادی از هرگونه بوی نامطبوع باشد.
۴۲			عرض و فروش مواد غذایی آماده مصرف از قبل ساندویچ، آش، غذاهای پخته، غذاهای فاسد شدنی، نوشیدنی، خشکبار و آجیل ب هصورت فله و دوره گردی ممنوع است.
۴۳			تهیه مناسب باید به نحوی صورت گیرد که همیشه هواز داخل اماکن سالم، تازه، کافی و عاری از بو باشد.
۴۴			در فصل گرم‌ماحداکتر درجه حرارت داخل اماکن باید بیشتر از ۳۰ درجه سانتیگراد باشد.
۴۵			مکان پایگاه دارای روشنایی موردنایی مقامات بهداشتی باشد.
۴۶			برای جلوگیری از حریق و انفجار و سایر خطرات احتمالی باید بیش بینی های لازم بعمل آید.
۴۷			زباله دان در پوش دار، زنگ نزن، قابل شست و شو، قابل حمل و با حجم مناسب موجود باشد.
۴۸			زباله دان باید مجهز به کیسه زباله و در محل مناسب قرار گرفته و اطراف آن همواره تمیز باشد.
۴۹			مگس، پشه و سایر حشرات، گرده و موش و سایر حیوانات به هیچ وجه باید در داخل پایگاه و سالن غذاخوری دیده شوند.
۵۰			نگهداری هرگونه وسایل اضافی و مستهلك و مستعمل و مواد غذایی غیرقابل مصرف و ضایعات در محل کار ممنوع است

پیوست ۳: آئین نامه مقررات بهداشتی پایگاه تغذیه سالم

ردیف	تاریخ بازدید	شماره مواد آئین نامه	متن مواد آئین نامه		
			۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹
۵۱		۴۹ ماده	ظروف مورد استفاده باید دارای شرایط زیر باشد:		
			۱- ظروف شکستنی باید تمیز، بدون ترک خوردگی و لب پریدگی باشد.		
			۲- وسایل و ظروف فلزی که برای تهیه و نگهداری و مصرف موادغذایی بکارمی روند باید سالم، صاف و بدون زنگ زدگی باشند.		
			۳- وسایل و ظروف غذا باید پس از هر بار مصرف شسته، تمیز و بر حسب ضرورت ضد عفونی گردیده و در ویترین یا گنجه مخصوص که محفوظ باشد نگهداری شود		
۵۲		۵۰ ماده	سطح میزها باید صاف، تمیز، سالم، بدون درز و روکش آنها از جنس قابل شستشو و به رنگ روشن باشد.		
۵۳		۵۱ ماده	درصورت وجود سالن توزیع موادغذایی صنلی ها و نیمک ها باید سالم و تمیز باشد.		
۵۴		۵۲ ماده	استفاده از موادغیراستاندارد از جمله کاغذهای بازیافتی و کاغذهایی که تمیز نباشد و روزنامه و همچنین کیسه های پلاستیکی جهت پیجیدن و بسته بندی موادغذایی ممنوع است.		

پیوست ۴- چک لیست های ممیزی خارجی:

چک لیست "ب" - شاخص های مدرسه مروج سلامت

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
				۱۲	۱- چک لیست برنامه جامع آموزش سلامت
مشاهده تابلوی اطلاع رسانی				۱	آیا تابلو اطلاع رسانی در خصوص فعالیت های آموزشی مدرسه مروج سلامت در مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده نشان مدرسه				۱	آیا نشان مدرسه مروج سلامت در مدرسه وجود دارد؟
مشاهده مدارک و مستندات				۱	آیا فردی به عنوان هماهنگ کننده برنامه های آموزشی مروج سلامت در مدرسه تعیین شده است؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات جلسات				۲	آیا جلسات توجیهی برای دانش آموزان، معلمان و کارکنان برگزار شده است؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده محتواه آموزشی موجود				۲	آیا محتوى آموزشی در ارتباط با موارد ۸ گانه اجزا HPS برای دانش آموزان معلمان و کارکنان، اولیاء در مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات توزیع				۲	آیا محتوى آموزشی بین دانش آموزان، کارکنان و اولیاء توزیع شده است؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات و گزارش مراسم				۱	آیا مراسم گرامیداشت مناسب های بهداشتی در مدرسه برگزار می گردد؟ بله ☐ خیر ☐
آن				۲	آیا آموزش های بهداشتی ویژه دانش آموزان، معلمان و کارکنان ارائه شده است؟ بله ☐ خیر ☐

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
مطابق ماده ۲۸ آین نامه بهداشت محیط مدارس				۲	آیا اتاق بهداشت مجهر در مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق آین نامه اجرایی تامین حفظ و ارتقای سلامت جسمی روانی و اجتماعی دانش آموزان				۲	آیا مراقب سلامت / رابط بهداشت بطور منظم یا با برنامه تعیین شده در مدرسه حضور دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل ایمن سازی				۱	آیا واکسیناسیون دانش آموزان طبق دستورالعمل انجام می شود و اطلاعات آن در دسترس می باشد؟ بله ☐ خیر ☐
				۲	آیا هر دانش آموز یک شناسنامه بهداشتی دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت دانش آموزان				۲	آیا شناسنامه بهداشتی دانش آموزان برستی تکمیل و معاینات روتین پزشکی و غیر پزشکی است؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت دانش آموزان				۱	آیا موارد نیازمند ارجاع شناسایی شده اند؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت دانش آموزان				۱	آیا نظام ارجاع در مدرسه اجرا میشود؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت دانش آموزان				۱	آیا موارد ارجاع شده پیگیری می شود؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل پرونده سلامت مدرسه				۲	آیا پرونده بهداشتی مدرسه برستی تکمیل می شود؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق مقررات بهداشت حرفه ای				۱	آیا جعبه کمک های اولیه در مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق مقررات بهداشت حرفه ای				۱	آیا آموزش کمک های اولیه در مدرسه به مسئولین و دانش آموزان ارائه گردیده و حداقل یک فرد آموزش دیده برای انجام کمک های اولیه در مدرسه حضور دارد؟ بله ☐ خیر ☐

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
مطابق ردیف ۲۸ تا ۳۰، ۵۱، ۵۶ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۲۱	۳- چک لیست سلامت محیط مدرسه
مطابق ردیف ۳۹، ۴۷ تا ۴۰، ۴۲، ۴۴، ۴۵ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۲	آیا مکان و فضای محیط مدرسه مناسب است ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۳۶ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۳	آیا دسترسی به آب آشامیدنی سالم وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۳۴ و ۳۵ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۱/۷۵	آیا توالث ها و دستشویی ها سالم و بهداشتی هستند ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۳۱ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				.۰/۷۵	آیا دفع فاضلاب سالم و بهداشتی است ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۲۲ و ۵۲ تا ۵۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۲	آیا نور و حرارت، صدا، رطوبت، تهويه کلاس ها، آزمایشگاه و ... مناسب و کافی است ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۴۹، ۵۵، ۵۷، ۵۹، ۶۰، ۶۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۲	آیا محیط مدرسه ایمن است ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۳۲ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				.۰/۵	آیا مکان های دفع زباله و سطل زباله به تعداد کافی وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق ردیف ۴۶، ۵۰ تا ۵۵ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس				۳	آیا موارد اینمنی رعایت و برای پیشگیری از حوادث اقدام شده است ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل ضمیمه				۲	آیا محیط مدرسه پاک و تمیز است و مدرسه مسئول نظارت دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
به ازای هر دانش آموز ۰/۵ متر مربع				۱	آیا فضای سبز در مدرسه وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق مقررات محیط زیست و دستورالعمل ضمیمه				۱	آیا فعالیت های زیست محیطی در مدرسه انجام می شود ؟ بله ☐ خیر ☐

چک لیست بهبود تغذیه در مدرسه (مدارسی که دارای پایگاه تغذیه سالم / بوفه بهداشتی هستند)

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
۵۰ تا ۴۸، ۴۵، ۴۳، ۴۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۱۸، ۱۲، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱، ۰ مطابق ردیف				۱۲	۴- چک لیست بهبود تغذیه در مدرسه
چک لیست بازرگانی بهداشتی از بوفه مدارس				۴	آیا فضای فیزیکی به عنوان پایگاه تغذیه سالم موجود است و تجهیزات لازم را دارد؟ ☐ بله ☐ خیر
۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴ مطابق ردیف				۲	آیا مواد غذایی و نوشیدنی سالم در مدرسه موجود و دستورالعمل مواد خوراکی مجاز و غیر مجاز در معرض دید دانش آموزان نصب شده است؟ ☐ بله ☐ خیر
از بوفه مدارس				۱	آیا نظارت و بازدید منظم از بوفه توسط مراقب سلامت / رابط بهداشت و کارشناسان آموزش و پرورش و معاونت بهداشتی انجام می شود؟ ☐ بله ☐ خیر
مشاهده شرح بازدید و نواقص ثبت شده				۲	آیا معایینات منظم کارکنان مدرسه که در بخش تهیه و توزیع مواد غذایی کار می کنند انجام می شود و این کارکنان گواهی صحت سلامت و مجوز فعالیت متصدی پایگاه و فروش مواد خوراکی را دارند؟ ☐ بله ☐ خیر
۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱، ۰ مطابق ردیف			۱	آیا مدرسه برنامه خاصی به منظور فرهنگ سازی تغذیه سالم دارد؟ ☐ بله ☐ خیر	
چک لیست بازرگانی بهداشتی از بوفه مدارس				۲	آیا بر نگهداری، توزیع و مصرف مواد غذایی نظارت می شود؟ ☐ بله ☐ خیر
مشاهده مستندات برنامه					

چک لیست بهبود تغذیه در مدرسه (مدارسی که فاقد پایگاه تغذیه سالم / بوفه بهداشتی و یا تعاونی های آموزشگاهی هستند)

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
			۱۲		
۴- چک لیست بهبود تغذیه در مدرسه					
مشاهده مستندات			۲		آیا فهرست مواد غذایی و نوشیدنی سالم و مجاز قابل عرضه در مدرسه موجود و فهرست مواد غذایی که عرضه آنها غیر مجاز است در معرض دید دانش آموزان قرار دارد؟ ☐ بله ☐ خیر
مشاهده شرح بازدید و نوافع ثبت شده			۳		آیا نظارت و بازدید توسط مراقب سلامت/ رابط بهداشت و کارشناسان آموزش و پرورش و مرکز بهداشت مبنی بر عدم عرضه مواد غذایی غیر مجاز انجام می شود؟ ☐ بله ☐ خیر
"			۲		آیا بر مصرف مواد غذایی نظارت می شود؟ ☐ بله ☐ خیر
"			۳		آیا عدم مصرف سوسیس، کالباس و نوشیدنی های گازدار در مدرسه رعایت می شود؟ ☐ بله ☐ خیر
مشاهده مستندات			۲		آیا مدرسه برنامه خاصی به منظور آموزش دانش آموزان و فرهنگ سازی تغذیه سالم دارد؟ ☐ بله ☐ خیر

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
				۵	۵- چک لیست تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی
مشاهده برنامه درسی کلاس ها و مصاحبه با دانش آموزان و معلمین ورزش و تربیت بدنی و در صورت امکان حضور در زنگ ورزش یک کلاس				۱	آیا زمان مشخصی برای حداقل فعالیت فیزیکی دانش آموزان در مدرسه وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات برنامه و مصاحبه با دانش آموزان و معلمین ورزش و تربیت بدنی				۱	آیا برنامه های آموزشی در خصوص اهمیت و تشویق دانش آموزان ، معلمان و اولیاء به انجام فعالیت فیزیکی و مزایا و معایب ناشی از بی تحرکی و بیماریهای ناشی از آن وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات برنامه و مصاحبه با دانش آموزان و معلمین ورزش و تربیت بدنی				۱	آیا برنامه های فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیتهای فیزیکی در مدرسه اجرا می شود ؟ بله ☐ خیر ☐
مصالحه با دانش آموزان و معلمین ورزش و تربیت بدنی و در صورت امکان حضور در ورزش صحبتگاهی و نرمش بصورت منظم و منسجم در مدرسه وجود دارد ؟				۱	آیا فرصت کافی برای شرکت دانش آموزان ، معلمان و کارکنان در فعالیت های ورزشی مانند ورزش صحبتگاهی / نرمش بصورت منظم و منسجم در مدرسه وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده امکانات و تجهیزات				۱	آیا امکانات مناسب برای شرکت دانش آموزان ، معلمان و کارکنان در فعالیت های ورزشی در مدرسه وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
				۸	۶- ارتقای سلامت کارکنان مدرسه
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت کارکنان				۲	آیا هر یک از معلمان و کارکنان مدرسه یک شناسنامه بهداشتی دارند؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت کارکنان				۱	آیا معاینات روتین پزشکی و غیر پزشکی انجام شده است؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت کارکنان				۱	آیا موارد نیازمند ارجاع شناسایی شده اند؟ بله ☐ خیر ☐
مطابق دستورالعمل شناسنامه سلامت کارکنان				۱	آیا موارد ارجاع شده پیگیری می شوند؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات				۲	آیا تسهیلات اجتماعی تفریحی ورزشی برای معلمان و کارکنان مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات				۱	آیا معلمان و کارکنان مدرسه در دوره های آموزشی ضمن خدمت مرتبط با سلامت شرکت داشته اند؟ بله ☐ خیر ☐

۶

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
			۱۱		۷- چک لیست خدمات سلامت روان و مشاوره ای در مدرسه
مشاهده مستندات و مصاحبه با مشاور			۲		آیا مشاور تمام وقت یا نیمه وقت برای انجام خدمات مشاوره ای در مدرسه حضور دارد؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات			۱		آیا برنامه های اجتماعی و تفریحی در مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐
آین نامه اجرایی تامین، حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش آموzan			۱		آیا برنامه مهارت های زندگی به دانش آموzan آموزش داده می شود؟ بله ☐ خیر ☐
			۱		آیا اولیاء دانش آموzan در زمینه مهارت فرزند پروری آموزش داده می شوند؟ بله ☐ خیر ☐
			۲		آیا دانش آموzan در معرض خطر آسیب های اجتماعی شناسایی و رفتار های پر خطر می شوند؟ بله ☐ خیر ☐
			۱		آیا مداخله خاصی برای دانش آموzan در معرض خطر آسیهای اجتماعی و رفتارهای پر خطر انجام می شود؟ بله ☐ خیر ☐
			۲		آیا دانش آموzan مبتلا به اختلالات روانی و رفتاری شناسایی شده و خدمات شامل ارجاع، پیگیری و مراقبت به آنها ارائه می شود؟ بله ☐ خیر ☐
			۱		آیا برنامه خاصی در ارتباط با تنبیهات جسمی و روانی دانش آموzan توسط معلمان و کارکنان مدرسه وجود دارد؟ بله ☐ خیر ☐

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

۸۷

ملاحظات	امتیاز کسب شده			امتیاز کل	عنوان
	۱۴۰۰-۱۴۰۱	۹۹-۱۴۰۰	۹۸-۹۹		
				۱۰	- چک لیست مشارکت والدین و جامعه در برنامه های ارتقای سلامت در مدرسه و شبکه سلامت دانش آموزان
مشاهده مستندات				۲	آیا مشکلات سلامت مدرسه در انجمان اولیا و مریبیان بررسی شده و برنامه ای برای حل آنها وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات				۱	آیا انجمان محله و سازمان های اجتماعی، بهداشتی، خیریه و .... که مدرسه در محدوده آنها واقع است، مدرسه را حمایت می کنند و در برنامه های مرتبط با سلامتی مدرسه مشارکت دارند ؟ بله ☐ خیر ☐
مشاهده مستندات				۲	آیا مدرسه برای خانواده های دانش آموزان و اعضای جامعه پیرامون و مرتبط با مدرسه برنامه های آموزش سلامت اجرا می کند ؟ بله ☐ خیر ☐
دستورالعمل اجرایی برنامه سفیران سلامت دانش آموزی				۱	آیا سفیران سلامت دانش آموزی در پایه های مختلف تحصیلی، وجود دارد و مطابق دستورالعمل انجام وظیفه می کنند ؟ بله ☐ خیر ☐
"				۱	آیا اقدامات موثری برای ارتقای دانش و فعالیت های سفیران سلامت در مدرسه وجود دارد ؟ بله ☐ خیر ☐
"				۱	آیا گروه سفیران سلامت در مدرسه فعال است و سفیران سلامت با سایر افراد گروه همکاری دارند ؟ بله ☐ خیر ☐
"				۱	آیا آموزش همسالان در مدرسه طراحی شده و توسط سفیران سلامت اجرا می شود ؟ بله ☐ خیر ☐
"				۱	آیا نماینده گروه سفیران سلامت در مسائل مربوط به سلامت مدرسه فعالانه مشارکت و در جلسات شورای سلامت مدرسه حضور دارند ؟ بله ☐ خیر ☐

لیست افراد بازدیدکننده در ممیزی خارجی مدرسه

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱	سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰	سال تحصیلی ۹۸-۹۹
نام و نام خانوادگی و امضاء بازدیدکننده	نام و نام خانوادگی و امضاء بازدیدکننده	نام و نام خانوادگی و امضاء بازدیدکننده

دانشگاه علوم پزشکی استان گیلان - معاونت بهداشتی - گروه سلامت جمیعت، خانواده و مدارس - واحد سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

پیوست ۵- فرم ثبت مشکلات، نواقص و عدم انطباق های موجود در ممیزی خارجی سال ۹۸-۹۹

سمت و امضاء بازدید کننده:

پیوست ۵- فرم ثبت مشکلات، نواقص و عدم انطباق های موجود در ممیزی خارجی سال ۱۴۰۰-۹۹

سمت و امضاء بازدید کننده:

پیوست ۵- فرم ثبت مشکلات، نواقص و عدم انطباق های موجود در ممیزی خارجی سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱

سمت و امضاء بازدید کننده:

